

FÜGGETLEN UJSÁG

POLITIKAI, GAZDASÁGI ÉS TÁRSADALMI KÉPES HETILAP,
A „MAGYAR GAZDASZÖVETSÉG“ KÖZLÖNYE A MAGYAR NÉP SZÁMÁRA.

MEGJELEN MINDEN VASARNAP.

Egészévre 6 korona
Félévre 3 korona
Negyedévre 1 korona 50 fillér
Egyes szám ára 14 fillér.

Felölös szerkesztő és kiadó-tulajdonos:
ZSITVAY NÁNDOR.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
BUDAPEST,
IX. ker., Üllői-út 25. szám. (Köztelek)

Két Karácsony.

*Évek előtt, nem is régen
Ott járkált az erdőszélen
Szent karácsony ünnepén
Egy kopott vándorlegény.*

*Tombolt a szél és gyötörte,
Fagyos hóval besöpörte,
De az ijju lábala,
Imig meg nem sokalá.*

*«Szél apó, de régen jüvöd,
Látom, hogy te meg nem unod.
Változtassunk valamit,
Jobb lesz, ha én hagylak itt.»*

*S hogy így beszélt, nemsokára
Szegre került tarisznyája ...
Csendes napokat kívánt,
Kis feleségre talált.*

*Kicsi házban kicsi vágyak,
Kevés kell a boldogságnak.
Mit férj gyüjt s dolgozik:
Asszonykézben gyarapszik.*

*Most röviden elmondhatom:
Karácsonyja az asztalon,
Anyja karján kis gyerek,
Oh, be boldog emberek!*

Székely Baka.

Mai számunkhoz előfizetőinknek 16 oldalas karácsonyi melléklet van csatolva.

Mit akar a „Független Ujság“?

Azt akarja, hogy a magyar királynak, Szent István koronájának dicsőség és hódolat adassék, egyformán mindenütt és mindenki által az egész magyar birodalomban.

Azt akarja, hogy a magyar alkotmány-nak a magyar birodalom ez erős várának mindenütt az országban érvény szereztessék s a magyar királyság szentesített törvényeit minden, a hazában lakó ember tisztelje és egyenlően megtartsa.

Azt akarja, hogy a hazában minden ember, legyen az anyanyelvén tót, német vagy oláh, de szívében legyen magyar.

Azt akarja, hogy a magyar nép erkölce tiszta maradjon, szeresse a hazát, imádjá az Istent, vallásos, igazságos, becsületes és szorgalmas legyen.

Azt akarja, hogy ez az erkölcs kiterjedjen a politikára is. Tudja minden ember, **hogyan áll az ország sorsa,** belelásson azoknak a munkájába, a kik a haza és a nép boldogságának ügyében sáfárkodnak, mert csak így lehet azután azt is elvárni, hogy a független nép tudja, hová adja szavazatát a képviselőválasztásokkor.

Azt akarja, hogy a magyar ember ne pénzért, ne a főispán és a főszolgabíró parancsára szavazzon a követválasztáskor, hanem arra a képviselőjelöltre, a ki a nép, különösen a földmivelő és a kisiparos magyar nép érdekeit hordja a szívében.

Azt akarja, hogy a magyar föld a magyar emberé legyen, hogy a buza, az állat ára olyan legyen, hogy a földmivesnek a száraz kenyér mellé egy kis husra is jusson belőle.

Azt akarja, hogy a földmivelés virágozzon Magyarországon. A kormány tegyen meg mindent ennek a népnek, a mely Magyarországot legnagyobb részt teszi, a boldogulására. Legyenek földmives iskolák, vándortanítók, a kik a földmivest oktatják, télen tanítások a földmivelés terén, jó utak, vasutak, gőzhajójaratok, vízszabályozások a földmivelő nép, a gazda javára.

Azt akarja, hogy a nép tanuljon. Ezért a „Független Ujság“ minden vasárnap bő tartalommal ír a mezőgazdaságról, a földmivelésről, az állattartásról, baromfi, sertésnevelésről, ketről, szőlőről, hogy azokkal mit, mikor és hogyan kell tenni, hogy a legtöbb jövedelmet hajtsák a gazda zsebébe.

Azt akarja, hogy a népet meg ne csalják adásnál-vevésnél. Ezért hoz a „Független Ujság“ minden vásárról részletes és bő tudósítást, megírja pontosan, mi a gabona ára, hogy megypárja az ökörnek, sertésnek, lónak és tehénnek.

Azt akarja, hogy a kellő törvények meghozassanak a szegény földmivelő és kisiparosnak javára is. Csináljunk szövetkezeteket, hogy a kisember, a kigazda és a kisiparos ne fizes-

sen tizes kamatot azért a pénzért, amit a kereskedő meg a gyáros négyért is megkap. — Csináljunk szövetkezeteket, községi magtárakat, hogy a kigazda ne legyen kénytelen minden szenzálnak odadobni gabonáját, hogy az nyerve el rajta a tiszta jövedelmet. A kisiparosnak pedig ne kellessen a falusi boltosnál vásárolni szerszámot, anyagot háromszoros áron.

Azt akarja, hogy a vidéki embernek röviden meglegyen az igazsága, egyformán az írás és törvénytudó emberekkel — fizesse az adót, ameddig bírja. — De ha már nem bírja, a házát, lovát, a szekerét, az ekéjét, meg a vetőmagját, egyszóval, ami a további életéhez szükséges, ne üthesse dobra az adóvégrehajtó.

Azt akarja, hogy az adóból jusson a nép egészségére, a betegség, a ragály, ne vigye el tuczatszámra a magyar nép gyermekeit.

Azt akarja, hogy legyenek az egész országban jó keresztény iskolák, óvodák, ahol a gyermekek ne csak írni, meg olvasni, de gazdálkodni, jövedelmet és megélhetést is keresni megtanuljanak.

Azt akarja, hogy minden magyar embernek legyen egy boldog otthona, a családi tüzhely, az ő melegével, szeretetével. — Ezt a családi szeretetet férj, feleség és gyermekek között fogja ápolni a „Független Ujság.“

Azt akarja, hogy a magyar népnek mindenben legyen egy igaz tanácsadója. Azért van a „Független Ujság“-nak egy „Leveles szekrénye“. Akinek bármi tanácsra van szüksége, akár a községi, akár törvényes dolgaiban, akár a gazdasága körül szeretne valamit megkérdezni, forduljon levélben, vagy levelezőlapon a „Független Ujság“ szerkesztőjéhez és az a választ az ujság „Leveles szekrényébe“ meg fogja adni.

Azt akarja, hogy a „Független Ujság“ igazi becsületes jó barátja legyen a magyar népnek. Benne legyen minden házban, minden gunyhóban minden vasárnap, — olvassák, tanuljanak belőle, gyönyörködjenek benne.

Az elmondott elvek képezik a „Független Ujság“ programját, a melyet minél jobban betölteni lesz egyedüli hivatásunk. Ezért kérjük a magyar közönséget, hogy előfizetésével minél nagyobb mértékben támogatni és magasztos céljaink elérésében elősegíteni sziveskedjék.

A „Független Ujság“ előfizetési ára:

Egész évre 6 korona, félévre 3 korona,
negyedévre 1 korona 50 fillér.

Kérjük a mellékelt postautalványt fölhasználni.

A „FÜGGETLEN UJSÁG“
szerkesztősege és kiadóhivatala
Budapest, IX., Üllői-ut 25. sz.

Szeretet ünnepe.

Bölcsek megalkotása volt a világ rendjének, hogy a létküzdelem fárasztó útján pihenő helyeket is adott számukra a Teremtő. Ilyen nagy napja a testi pihenésnek a karácsony.

Ki egész éven keresztül az élet gondjainak nehéz sulya alatt gönyved;

kinek a szenvedés, az elhagyatottság keserű sorsa jutott s kidobva a részvétlenség szigetére, nincs, a ki futó könyeit letörölné;

kit nyomorulttá tett az emberi ármány s keserű bizalmatlanság tölté el keblét az emberek iránt; — elhagyottak, árvák és elnyomottak ezen a napon könnyebbülten sóhajthatnak fel, mert megszületett az ő Megváltójuk! Megszületett az Ur fia! Ő pártfogója az árváknak, védője az elhagyottaknak, vigasztalója a szenvedőknek. S ezt a csodát, az emberi nyomoruság végtelenségeinek ezt a kiegyenlítését a szeretet törvényével hajlja végre a mi Urunk. A szeretet az a nagy erő, a mely új életre ébresztette az emberiséget 1899 évvel ezelőtt. A szeretet egyszerű törvényét kell csak átértenünk, hogy közöttünk boldogtalanok ne legyenek. Csak egy kicsit kellene szeretnünk egymást, hogy elhagyott nyomorultak ne legyenek ezen a világon.

De hajh! évszázadok multak el és sivár keblünk ezt a nagy törvényt át érezni nem tudta. A helyett, hogy arasznyi létünket kölcsönösen boldogabbá igyekeznénk tenni, egymás boldogtalaná tételére törekszünk. Lenézzük az alacsonyabbat, részvéttlenül megyünk el a szegény mellett, egymás sarkát tapodjuk a kenyérért s de hánynak kell beérnie az irgalom morzsáival, pedig jutna kenyér, jutna jólét, jutna öröm mindenkinek, ha kevesebb is beérnénk, ha önző vágyaink nem volnának oly végtelenek. Ám a szeretettel szemben az önzés maradt még mindig a győztes, és éppen ezért több a panasz, mint az öröm, több a nyomor, mint a jólét ezen a földön.

Kis Jézusunk, ki e napon született, légy irgalmas s javíts meg bennünket! Lásd, boldogok egy csepet sem vagyunk, pedig Te annak titkát nyilvánvalóvá tetted előttünk. Oh emeld fel szívünket, hogy szeretni tudjunk! Oh irtsd ki közülünk a részvétlenséget, hogy a szenvedés szava süket fülekre sohasem találjon! Azt a törvényt, melyre a keresztyén vallás magasztos tanait építetted, oltsd bele lelkünkbe is, hogy ne bántuk egymást, megértsünk Téged és nyomodat követhessük!

A politikai helyzet.

A kiegyezés ügye megint megbuktat egy osztrák kormányt. Eddig már három osztrák kormány bukott meg. Azért nem tudtak boldogulni, mert a cseh

nyelvrendelet miatt sértett németek lehetetlenné tették a parlament működését s így a kiegyezési megállapodásokat nem sikerült az osztrák képviselőházzal elfogadtatni. A jelenlegi kormányelnök: *Clary* gróf visszavonta a cseh nyelvrendeleteket, ezért aztán a csehek támadtak rá s most ezek akadályozzák meg a kiegyezésnek Ausztriában törvényerőre emelését. A kiegyezési megállapodásokat eddig a 14. §. alapján császári rendeletekkel kényszerítették rá az osztrákokra. Ujabban az a megegyezés történt közöttünk, hogy Ausztria a bennünket illető fogyasztási adójövedelmet, amely az ő területén foly be, megtéríti nekünk, s mi viszont az őt megillető adójövedelmet fizetjük vissza. Ez az u. n. átutalási eljárás, amelylyel mi sokat nyerünk. Az átutalást mi már törvénybe iktattuk, az osztrák parlament még nem fogadta el s nincs is rá remény, hogy elfogadja. Már pedig *Clary* szavát adta, hogy a kiegyezésnek ezt a pontját nem fogja a 14. §. alapján ráerősokolni az osztrákokra, hanem annak rendje s módja szerint a képviselőház elé viszi a kérdést. Ime, most az osztrák parlament azt mondja, hogy neki nem kell az átutalás. De nálunk ez már törvény. E szerint, ha az osztrák ez év végéig törvényt nem biztosít bennünket afelől, hogy a bennünket illető fogyasztási adókat megtéríti, akkor mi kénytelenek leszünk január elsejétől az osztrák fogyasztási cikkekre vámot kivetni, nehogy mintegy évi 6 millió koronát kitevő jövedelemtől elessünk. Ettől fázna a politikusok; olyan miniszterelnököt keresnek tehát odaát, akit nem köt a szava s az átutalási törvényt a 14. szakasszal is életbeléptetheti Ausztriában. A zavar ott most nagy, mert csak napok választanak el az újévtől, *Széll* Kálmán pedig el van határozva, hogy törvényes álláspontjából egy jöttát sem enged. A zavar nem lesz tisztázva még akkor sem, ha Ausztria új kormányt kap is. A kvótát ugyanis már nem lehet a 14. szakasszal elintézni, a kvótát csak a két államfél törvényhozása állapíthatja meg egymásközt. Ha az osztrák törvényhozás e hó végéig nem tárgyalja le a kvótajavaslatot, akkor a királynak kell döntenie, de ez a döntés csak egy évre érvényes. Jövőre újra kezdődhetnek a kvótaalkudozás. Látni mindezekből, hogy politikai válságok küszöbén állunk. De látni azt is, hogy olyan kiegyezésnek, amelyet ilyen mesterséges, furfangos uton kell foldozgatni, élesztgetni, hosszú jövője nem lehet.

Országgyűlés.

Mult héten a képviselőház a kvótavitát folytatta s **Széll Kálmán** miniszterelnök érkezettnek látta az időt arra, hogy az ellenzéki szónokok eddig elhangzott beszédeire feleljen. Harmadfélórás remek beszédjét azzal kezdte, hogy a felelősséget a felemelt kvótáért elvállalja, azután bizonyította e vádakkal szemben, hogy a magyar kvótabizottság kifogástala-

nul járt el. A bizottságok a számítás alapjául a két államfél adóterheit és adójövedelmeit vették. Ennél elfogadhatóbb alap nincs. Már pedig 1867 óta Magyarország adózó képessége sokkal jobban növekedett mint Ausztriáé. 270—280 millió forintra rugó tiszta jövedelmünknek a kvóta jelenleg 26 százalékát teszi ki, 1867-ben pedig 28 százalékát nyelte el. A helyzet tehát ma kedvezőbb ránk nézve, mint akkor volt. Védi a 67-es alapot Kossuth Ferenczel szemben azt mondja, hogy a 48-as törvény közös védelmet ismer, kölcsönös védelem csak akkor lehet hatásos, ha közös. A pragmatika szankezióból folyónak mondja Deák a közös védelmet. Ő, a ki a 67-es alapon áll, azt tartja, hogy itt csak olyan monarkia állhat meg, melyben két állam olyan kapesokkal fűzi magát össze, amilyent az 1867-iki törvény megalkotott. Szolgalelkűséggel vádolták őt. A miniszteri széket ő nem kereste, azért ment helyére, mert az ország viszonyai úgy kívánták. Nyílt homlokkal mondhatja, hogy a vádoló képviselő nem igazságos. Ha az az ut, melyet ő követ, nem is vezet az álmodott virágos völgybe, melyet a függetlenségi párt lát, de elvezet egy lakályos épületbe, mely szilárd alapokon nyugszik.

A Széll Kálmán nagyhatású beszédje után Barta Ödön amellettt érvelt, hogy bizony nem megy nekünk olyan jól a sorsunk, ahogy erre az adózásképeség növekedéséből következtetni lehetne. Azt is számba kell venni, hogy az ország földjének valóságos kisajátítása is folyamatban van Ausztria részéről. Immár két millió katasztrális hold föld van osztrák birtokban. Miből akarják tehát elérni az a nemzeti jövedelmet, a melyre a kvótaemelést alapítják? Hiszen a földmivelésből volna e nemzetnek legtöbb jövedelme s ez is idegen kézbe jut. Magyarország legfőbb érdeke volna az önnálló vámterület fölállítása. A kiegyezési ügyek tarthatatlanok, ezt Ausztria állapota mutatja a legjobban. Már Eötvös József kérdezte: Miért kell Magyarországnak mindig áldozatot hozni Ausztriáért? Végül beterjeszti határozati javaslatát, a melyben a kvóta javaslatnak a napi-rendről való levételét kívánja.

Lakatos Miklós erősen támadta a kormányt a kvótaemelést miatt. Az mondják haladtunk? Hát haladtunk az adósságesinálásban, hogy ma minden magyarra még a csecesemőre is 325 forint adósság jut az államadósságból. Aki nem hiszi számítsa ki. Haladtunk a protekcióhajhászásban, a cím- és rangkórságban. A negyvennyolczas honvédek nyugdíjára sincs pénz, de a katonatisztek fizetésének felemelésére van és erre majd milliókat költenek, a helyett, hogy a tanítók nyomoruságos helyzetén javítanának, vagy keresethez juttatnák azt a huszezer munkást, aki most munka nélkül tengődik a fővárosban. Az osztrák ármádiának a hatalmába engedték a derék magyar ifjúságot, pedig hát a szabadságharcban csaknem kiszaladt a bőriből, ha nem segíti az orosz. Minden tudománya a mars, az einzelt-

sritt. Nézzék meg a burokat, ők az eke szarva mellett járnak a marsot. A javaslatot nem fogadja el.

Mócsy Antal: Azt fejtegeti, hogy a kvótaemelések, a gazdasági bajoknak nem a 67-es alap az oka. A liberális kormányrendszer teszi tönkre a nemzetet. Ez vitte be a vallástalanságot a nemzetbe ez sodorta a csőd lejtőjére az országot, A liberalizmushoz kötött remények nem váltak be. A kormánynak be kellene ezt őszintén vallania a korona előtt s arra kérni a királyt, hogy keresztény férfiakra bizza az ország kormányzását. A javaslatot nem fogadja el.

Nagy érdeklődéssel várták a Horánszky Nándor felszólalását, aki a volt nemzeti pártnak elnöke volt, míg pártja a kormánypártba be nem lépett. A nagy tekintélyű politikus megmondta habozás nélkül, hogy ő a maga országosan ismert álláspontjánál fogva nem szavazza meg a kvóta-emelést, de azért a javaslat ellen sem fog szavazni, mert meggyőződése az, hogy ha ezt a kvótát el nem fogadjuk, nagyobb kvóta fog a nyakunkba szakadni és meri állítani, hogy legalább fél százalékkal kisebb ez a kvóta, mint amilyen lett volna az, melyhez más módon hozzájutottunk volna. Zajos tetszéssel fogadta továbbá a Ház többsége Horánszkynek azokat a fejtegetéseit, melyekkel a kiegyezést, a 67-iki alapot megvilágította és védelmezte. Nem az intézményekben van a baj és a hiba, hanem a viszonyokban. Igaz, hogy vannak olyanok, a kik a virágból is mérget szívnak; de ennek nem az intézmény az oka. A mi pedig a mai helyzetet illeti, a kényszerítő körülmények olyanok, hogy az állam érdekében áll a béke és az ügyek állandóságának biztosítása. A volt nemzeti párt e mellett mérlegbe tette az új kormányrendszer előnyeit és így határozta el magatartását. Tettéért pártjával együtt erkölcsi felelősséget vállal.

A jövő hét folyamán a kvótavita igen érdekesnek ígérkezik, mert több előkelő politikus jelentkezett felszólalásra, élükön Apponyi Albert gróffal.

Surlódások a szabadelvű pártban.

A december 19-iki ülésen egy kis összehasonlás történt a szabadelvű párt két vezető tagja között.

Az esemény okozója Pulszky Ágost volt, a ki a régi rendszer szellemében Bánffy Dezső védelmezésével és dicsőítésével valósággal fölkaavarta a szenvedélyeket. Azt mondta, hogy Bánffy *soha sem tett ígéretet magasabb kvótára*, meg hogy rendszerváltozás egyáltalán nincs és az új kormány folytatása a réginek.

Szentiványi Árpád, a szabadelvű párt alelnöke, lelkes felszólalással állt a kormány mellé, s visszautasította azt a gyanúsítást, mintha a jelenlegi kormány a volt Bánffy kormánynál magasabb kvótát fogadott volna el, hisz Bánffyk tudvalevőleg még többet ígértek az osztráknak. A régi rendszer néhány hívére is támadt Szentiványira:

— Már még sem járja, hogy ti még most is, a mikor a szabadelvű pártban vagytok, egyre támadjátok Bánffyt, ki elvégre nekünk vezérünk és fejünk volt.

Hangosan felelt vissza Szentiványi:

— Már pedig arról le kell mondanotok, hogy tovább is Bánffyt támogassátok, mert azt mi nem fogjuk tűrni. Egyáltalán legjobb lenne már az új választásokat kitűzni, hogy megtudhassuk, hányadán vagytok!

Ebből a jelenetből kitűnik, hogy a mai szabadelvű pártban a régi és az új rendszer még farkaszemet néznek. A Tisza-Bánffy rendszernek sok hive van még alattomban. Csakugyan nem ártana egy új választás, hogy a nép ítélne meg, vajjon az exlex-világ embereinek van-e még helyük a parlamentben?!

Szövetkezeti mozgalmak.

Ha a szövetkezeti alkotások terén visszatekintünk a hanyatló év eseményeire, öröm tölti el szívünket. Az önsegélynek, a gyengék védelmezésének: a szövetkezésnek eszméje minden téren diadalra jutott. A hitelügy javítása céljából megalakult községi hitelszövetkezetet az Országos Hitelintézet nagyban támogatta úgy, hogy ma már minden olyan községnek meg van a hitelszövetkezete, ahol néhány buzgó, tenni vágyó férfiú akadt. Hozzáálltak az értékesítő és fogyasztási szövetkezetek alakításához is, a melyeknek létrejövetelét a „Hangya“ nevű központ segítette elő. A „Hangya“ (Budapest, Baross-utca 10.) nemcsak megalakulásukban támogatja a fogyasztási szövetkezeteket, hanem a gazdák számára szükséges cikkeket is olcsón közvetlen számkra. Szaporodtak tejszövetkezeteink is, a földmivelésügyi miniszter pártfogása mellett. Ujabban pedig megalakult a „Gazdák Biztosító Szövetkezete“, melynek az a célja, hogy a mai magas tűz- és jégbiztosítási díjakat leszállítsa a nyereszkezdést teljesen kizárva, tisztán tagjainak javára törekedjék. Ez is minden bizonynyal czélt fog érni. Bebizonyult immár nálunk is, hogy a létküzdelemben a szövetkezés a gyengék legbiztosabb fegyvere. És ez a leg-hathatósabb eszköz arra is, hogy a kapzsiságot, nyereszkezdést kiküszöbölje közülünk, ez érteti meg velünk azt a szép eszmét, hogy egymást szükségben, szenvedésben, nyomorban hagynunk nem szabad, egymásért élnünk-halunk kell. Eddig is figyelemmel kísértük a szövetkezeti eszme fejlődését, ezután is buzgó harcossai leszünk annak, mert hisszük, hogy mindenki, a ki ezen a téren megteszi kötelességét, hatalmasat lendít a népjólét nagy ügyén.

Anyák és gyermekek.

Igen tiszteletreméltó emberbaráti törekvése napjainknak a szegény munkásnők sorsának javítása, kik igazán sulyos és szomorú életet folytatnak a bányákban, nagyműhelyekben és gyárakban.

A nőmunkások fizetése oly csekély, hogy ez az állapot már a legilletékesebb tényezőkre is megdöbben-tőleg hat. E tekintetben igen tanulságos Hegedüs kereskedelmi miniszternek, az államvasuti nyomdában tett látogatása. A miniszter szemleutja közben, betekint a kiadóhelyiségbe is, ahol fiatal lányok dolgoztak.

Itt megkérdezte a miniszter:

— Mennyi bért kapnak a leányok?

— Bizony keveset, kegyelmes uram felelte a nyomdavezető — 40—50 krajczárt naponta.

— Az elég kevés. Meddig dolgoznak?

— Reggel 8-tól este 7-ig.

A vezető felhasználta erre az alkalmat és megkérte a minisztert, engedné meg a munkások bérének fölemelését.

— Ha nem nagy a differenzia, lehet, — felelt a miniszter.

— Két-három ezer forint.

— No az sok, felelte a miniszter. Majd meglátjuk.

Minden téren elértünk volna legalább a „meglátjuk“-ig, csak a munkásnők erkölcsi helyzete javításának, megóvásának ügye van még elhanyagolva hazánkban.

Francziaországban e téren is érdekes tervek merülnek fel. Ennek célja az, hogy a gyermekek ugyanegy házban, ugyanazon teremben dolgozzanak szüleikkel; a család felügyelete ne szűnjék meg sem a műhelyben, sem azonkívül vagy legalább ezt lehetőleg pótló intézkedések lépjenek életbe.

Ma a fiatal lány egy időre teljesen megválik szülőitől, a midőn a bányába, a gyárba, a műhelybe indul. Ki van szolgáltatva különösen a szülői ház és az üzlet között való útjában minden csábításnak, támadásnak, a nélkül, hogy valaki figyelmeztetné, megvédené a veszélyben.

Elválasztva családjától, szükséges, hogy az üzletben az anyai házat pótló intézményt, otthont találjon.

Heti 9—12 forint kereset mellett könnyen kifutnak az ily munkásnő-otthonban való egész nap, vagy szakadatlan tartózkodásának költségei, minők az élelem, tisztántartás stb. Még félre is tehetne néhány fillért.

Mire maga is hitvessé, anyává válik, már megkívánja gyermekeire nézve is az ily intézmény áldását.

E nemes czélokért küzd a *Franczia anyák és családok szövetsége*.

Többet ér az ily nemes emberbaráti alapon folyó munkásság mindama szószaporításnál, melyet ma folytatnak a szociális kérdést magok számára lefoglaló, nem éppen hivatott elemek.

KÜLFÖLD.

Angol-bur háboru. Dél-Afrikában mind véresebb ütközetek vannak. Az angolok egy ideig titkolták a vereségeket, de ujabban oly csapások érték hadseregének vezéreit, melyekhez hasonlót ebben a században nem hallottunk. A szabadságszerető burok maroknyi népe teljesen megverte az angol seregeket és ma Angliának nincs egyetlen hadteste, melyet nagy csapás ne ért volna. A múlt héten tették tönkre Buller angol fővezér 25 ezernyi hadtestét Kolenzonál. Elveszített tizenkét ágyut, ezerhatszáz harcost. Gatacre tábornokot Stombergnél érte a csapás. Methuen lordot a Modder partján tették tönkre a burok. Az angolok ezideig tizenkét ezer embert vesztek el. A csapások megrázták Angliát, és a nagyhatalom kénytelen lesz békét kötni, de előbb folytatja a harcot. Vezéreit elesapja és ujakat neveztek ki helyeikre. Az afrikai népek teljes lázongásban törnek ki az angol kormány ellen, a burok pedig, a mint egy várost vagy helységet megszállanak, azonnal proklamálják a szabad köztársaságot. Angol részről ujabban 2 hadtestet küldtek a harcra, de azoknak megérkezéséig több, mint bizonyos, hogy kapitulálnak a városok mind a burok előtt.

Az év története.

Ezt a címet viseli karácsonyi mellékletünk, mely vidám verssorokban örökíti meg az 1899-ik év eseményeit. „Az év története” című mellékletünket karácsonyi ajándékképpen adjuk a „Független Ujság” előfizetőinek, azonban egészen ingyen megkapják ezt azok is, akik a „Független Ujság”-ra most kezdőleg fizetnek elő. Kérjük, fogadják szívesen ezt az ajándékunkat, a melyről szerénytelenség nélkül elmondhatjuk, hogy ilyet még egyetlen magyar néplap sem nyújtott olvasóinak.

MI UJSÁG?

A „Független Ujság” új regénye.

Félszázad óta lehet hallani suttogást a „fekete könyv”-ről. A hol a negyvennyolczas öregek halkabban beszélnek, a hol az őszhaju nénikék titkosan suttognak, ott mindenfelé a „fekete könyv” gyászos krónikájáról van szó. A titokzatos „fekete könyv”-et egy ősz honvédtiszt írta össze a szabadságharc dicső napjairól és borzalmairól. Újévkor kezdődő érdekes regényünk:

«Szegény Bardoczné»,

egyenesen a „fekete könyv”-ből van merítve és betekintést nyújt a „Független Ujság” olvasóinak a szabadságharc rejtélyes borzalmaiba.

Bizton reméljük ennél fogva, hogy új regényünk olvasóink osztatlan, élénk érdeklődésével fog találkozni.

Karácsony ünnepe. Megint egyet fordult az idő kereke s egy hosszú és hiu év reményei után várjuk a kisdéd Jézus születését. Napkeletnek ragyogó csillaga hirdeti a világot megváltó Istenember világrajöttét. A keresztény világnak legszebb napja, a szeretet ünnepe a karácsony. Körülálljuk a fáját a kicsinyekkel együtt, kik örvendezve szedik le a játékszereket a zöld galyakról. A mai nehéz időben azonban még a szent karácsony sem mulik el szomorúság nélkül, mert elszorul a szivünk, ha arra gondolunk, hogy vannak szegények, elhagyatottak, a kiknek részére nem született meg az idén sem a kis Jézus és kik künn dideregve csak az ablakon át látják a dusan megrakott karácsonyfákat és a jólét egyéb jeleit. A szeretet szent ünnepe alkalmából nyujtsunk tehát azoknak, a kiknek a sors nem adott semmit, Istennek tetsző dolgot cselekszünk az Isten, ember születése napján... Karácsony alkalmából boldog, zavartalan ünnepeket kívánunk mi is a „Független Ujság” olvasóinak.

A trónörökös születésnapja. Ferencz Ferdinánd királyi herceg december 18-án ülte meg harminczhatodik születése napját. Ebből az alkalomból tömördek üdvözlő levelet és sürgönyt kapott.

Árpád-szobor Munkácson. Munkács vidékének hazafias közönsége a millenáris év óta nyújtóget a Munkácson felállítandó Árpád-szoborra. A szoborgyűjtők élén Hagara főispán áll, kinek elnökle mellett a szoborbizottság minap tartott ülése elhatározta, hogy a kormányt fölkéri országos gyűjtés engedélyezésére s az országgyűlést is fölkéri, hogy nagyobb összeget szavazzon meg e célra.

Életunt festőművész. Györök Leo festőművész a múlt héten önkézével vetett véget életének. Györöknek igen kalandos, érdekes volt az élete folyása. Mint tengerésztiszt bejárta az egész világot. Angolországban hosszabb ideig élt, az 1870-iki francia forradalomban részt vett. Mint a francia vezérkar tagja több ütköztben diadalra vezette a francia sereget. 1871-ben tért vissza hazánkba, hol előbb mint mérnök kereste kenyerét, később nyelvtanár lett s a festőművészetnek szentelte minden idejét.

Üveggyár a hó alatt. Gráczból nagy szerencsétlenség híre érkezik. A köfflachi üveggyár ugyanis a múlt hét elején összedőlt. A lezuhanó romok maguk alá temették a munkásokat. A tűzoltók este hét óráig öt halottat és husz sebesültet huztak ki a rom alól. A gyár épülete nem bírta el a rá hullott hó súlyát s azért omlott össze.

Vizbefulladt násznép. A szlavóniai Ilok községben a minap nagy szerencsétlenség történt. Manglovics Szieván jómódu parasztság tartotta esküvőjét Sztanovics Máriával s a lakodalom után szánon vitte haza fiatal feleségét. Az új párt három szánon kísérte a násznép. Hogy a hófuvást elkerüljék, nem mentek az országuton, hanem a Dunaparra tértek, a hol közelebb érhetek haza. Az egyik kanyarodó-

nál az első szán, a melyben a vőlegény és menyasszony volt, lecsuszott a partról s a benne ülők a Dunába estek. A második szán, a mely nyomon követte az elsőt, ugyanígy járt. A násznép többi tagjai segíteni akartak rokonaikon, de közülök hárman szintén elvesztek a habokban. Összesen tizenkét ember fuladt a Dunába s mint a vizsgálat megállapította, a szerencsétlenséget az okozta, hogy a kocsisok részegek voltak s örült vágatással hajtottak a veszélyes uton.

Megszökött a szultán sógora. Nálunk a zsebmetszők, tolvajok, sikkasztók, kasszafurók és egyéb gazemberek szoknak, míg Törökországban a mint híre érkezett, a szultánnak a sógora szökött meg, mert nincs az élete biztonságban. Igazi keleti élet uralkodik a esibuk és mákony hazájában. A esaszári atyafiság nem ér egy fabatkát sem, mert könnyen kitekerik az ember nyakát az ellenségei minden családi összeköttetése daczára is.

Árverés elől a halálba. Pusztit az adóprés szerte az országban, akár csak a pestis. Nagy a szegénység, a szükség mindenfelé az üzletpangás miatt, de az adóprés ezt nem érzi, hajrá, szoritani kell, ha bele szakad is a szegény ember lelke, csak az a prés teljék, a miből a husos fazekak körül ülők lakmároznak. Az adóprés legujabb áldozata Vass Lajos szentesi derék, józan életű és becsületes asztalosmester a ki 190 frt adóhátralékából már 90 frtot törlesztett, a száz forint hátralék miatt pedig árverést tüztek ki ellene. Daczára, hogy az adótarozás Vass ingatlanán is biztosítva volt, a szerencsétlen ember hiába kért halasztást — nem kapott. Állítólag a polgármester kikergette. Az árverést meg is tartották volna nála, a hivatalos közegek meg is jelentek házánál, de a közönség — látva a család kétségbeejtő szégyenkezését — tartózkodott a vételtől és így az árverés eredménytelen maradt. De ez már nem segített a régóta betegeskedő Vass Lajoson, mert kétségbeesésében felakasztotta magát. Megható levelében így bucsuzik:

„— Elhagyott minden: az egészség, az üzlet. Semmi jövedelemem sine 1894 óta; a mim eladó volt, senkinek sem kellett. Jó remény fejében próbálgattam eddig, de látom, hasztalan. Megtörtem, tovább nem bírom, bocsásatok meg. — A kiknek rosszat tettem, pótolja vissza a jó Isten, a ki a családomat megsegíti, csak bizzanak benne.“

Hazai ipar és a magyar nők. A magyar közönségnek azt a végtelenül káros szokását, hogy csak a külföldi iparcikkeket becsüli és vásárolja, mint említettük, megtámadta egy szépen megírt cikkben Hegedüs Sándorné, a kereskedelmi miniszter felesége. A cikk megérdemelt feltűnést keltett országszerte, a magyar nők most tömegesen keresik fel Hegedüs Sándornét, hogy tőle még bővebb tájékoztatást s még pontosabb címeket szerezzenek, a mivel a kegyelmes asszony természetesen nagyon örömet szolgál. De a legjótékonyabban hatott másrészt a cikk a magyar iparosokra is, a kik közül egyik

egészen sajtóságos módon adott kifejezést elismerésének és hálájának. Készítettett ugyanis hat darab remekművü női övet, azt megküldte Hegedüs Sándornénak, azzal a kéréssel, hogy — adja el. A kegyelmes asszony jó humorral fogta fel a dolgot és barátinői körében — eladta az öveket.

Sztrájkolnak a prágai pékek. A prágai péklegények fontos alkotó részei a eseh fővárosnak. Ha ők akarják, nincs a prágai sonka mellé ropogós kifli és zsömlé. A hét elején így akarták a péklegények, sztrájkolni keztek. A mesterek azonban megéreztek ennek a kártékony hatását s fölemelték a bérüket. Most már van prágai kifli ismét . . .

Méreg a szeretetért. Óriási feltűnést keltett Temesvárott Petrov Milica gyár-külvárosi háztulajdonosnőnek és 18 éves gyönyörű leányának rejtélyes letartóztatása. Az elfogatás Ruzs János deszki birtokos följelentésére történt, a ki azzal vádolja őket, hogy hálóba kerítették gyöngye elméjü nyomorék öcsesét: Ruzs Arzént, a ki vagyonát rájuk iratta s ekkor a századvégi hölgyek Gyukanov gyógyszerész szolgáját felszólították, hogy drága pénzen szerezzen nekik valami lassan ölő mérget, a mivel a gyöngyeelméjü Ruzs Arzént elpusztíthatják. Anya és leánya már az ügyészség foglyai.

A

„FÜGGETLEN UJSÁG“

kiadóhivatalában
megrendelhető a

Magyar Földmivelők Naptára.

Ara postai küldéssel együtt
35 krajczár.

GAZDASÁGI SZÁMVITELI NAPTÁR.

Ara postai küldéssel **85 kr.**

Most jelent meg
Rubinek Gyula és Szilassy Zoltán
az Orsz. Magy. Gazdasági Egyesület titkárai szerkesztésében

Köztelek Zsebnaptára
1900-ra.

A „Köztelek Zsebnaptár“ ezen hatodik évfolyama régi köntösében, javított és tetemesen bővített tartalommal bír.

A „Köztelek Zsebnaptár“ minden más zsebnaptárt teljesen nélkülözhetővé tesz.

A „Köztelek Zsebnaptár“ ára a „Független Ujság“ előfizetői részére bérmentes küldéssel együtt

1 forint 60 krajczár.

Megrendelhető

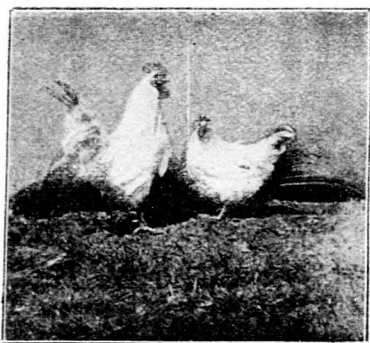
a „Független Ujság“ kiadóhivatalában,
BUDAPEST,

IX., Üllői-ut 25. (Köztelek).

GAZDASÁGI DOLGOK.

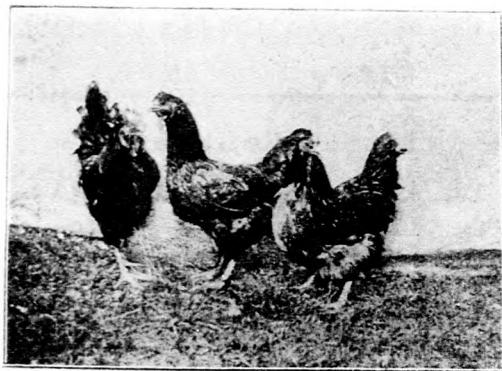
A magyar tyuk.

A f. é. szept. hóban Szegeden megtartott gazdasági kiállításnak, mint már egyszer említettük, egyik legszebb része a baromfiak kiállítása volt. Az ország minden részéből, kiscgazdáktól és nagytenyésztőktől ezer és ezer szebbnél-szebb tyukok, libák, réczék és pulykák voltak a kiállítási ketreczekben elhelyezve. És a mi különösen dícsérendő a kiállított baromfifajták mind a gazdaságban tenyésztésre alkalmas fajták voltak, nem pedig játékszerű alkalmas, de tenyésztésre haszontalan czifraságok.

Fehér magyar tyuk és kakas.

A kiállított baromfiak között különösen feltűntek az eredeti magyar fehér tyukok. Jól tudjuk, hogy különösen az Alföld szérűskertjeiben, a gazdák udvaraiban, a Kunsági tanyákon ezt a fehér tyukot, a mely tojásból kikelte után magárahagyva, elevenen mozog a ház körül s táplálékát maga keresi, hamar felnő, gyorsan és elég sokat tojik, kitűnő ízű húst szolgáltat, sok százezer példányban

Langsán kakas és magyar tyuk ivadécai.

hozzák a piacra és a fogyasztók nagyon kedvelik. Csak egy baja van, hogy ez a tyuk-féle aránylag kicsiny termetű és így súlyra keveset nyom s olcsón kell eladni, e miatt a gazdának származó haszna sem akkora, mint a mennyit tőle méltán várni lehetne.

De a magyar tyuknak ezen a baján is könnyen lehet segíteni, azt épen a szegedi kiállításon láttuk. Ugyanis az aradmegyei gazdasági egyesület és a

délvidéki földmivelők gazdasági egyesülete egész udvarokban állított ki a kiscgazdáktól összeszedett olyan baromfit, a mely a fehér magyar tyuktól és a nemes nagytestű, gyorsan fejlődő plimut-kakastól származik. A plimut-kakas kondermagos, nagytestű, gyorsan fejlődő és jó hizó, de kényesebb, mint a közönséges magyar tyuk, de ha magyar tyukra glimut-kakast bocsájunk, akkor a csirkék már nagyobbak lesznek, gyorsabban fejlődnek, jobban hiznak, az ilyen tyukok nagyobb és több tojást

Világos bráhma kakas és magyar tyuk utódai.

adnak és mégis igénytelenek lesznek, a betegségeknek jobban ellentállanak és így a gazdasági tenyésztésre alkalmasabbak és jövedelmezőbbek, mint tiszta fajtában akár a magyar tyuk, akár pedig a plimut.

A mellékelt három képen bemutatjuk a magyar tyukot, a plimutot és a kettő keresztezéséből származott keveréket. Valóban megérdemli a dolog, hogy a baromfitenyésztők felkarolják ez eljárást és a közönséges magyar tyukot a nemes baromfiakkal keresztezzék.

Növendéksertések takarmányozása.

Minden ujszülött állatnak ugyszólván egyedüli táplálékát csakis az anyatej képezheti. S ez természetes is, mert u. n. főcstej, kolosztrumtej a közönséges, normális tejtől egészen elütő összetételű, s egyenesen arra a célra szolgál, hogy a világra jött zsenge szervezetnek összes szükségleteit a lehető legjobban kielégítse. Kitűnik az ilyen első, vagy kolosztrumtej nagy fehérje- és zsirtartalma által.

Ez a kolosztrumtej tehát az, melyet a malacz életének első napjaiban semmiesetre sem nélkülözhet, már csak azért sem, mert nagy cukor- és zsirtartalma miatt némileg hashajtólag hat s így feladata a malacz beleiben összeszáradt bélszurkot kihajtani. Több malaczt, mint a mennyit a koeza szoptatni képes, megtartani nem érdemes, ha csak a fölösleget más olyan koeza el nem vállalja, mely a felnevelendő malacz anyjával körülbelül egyidőben szült. A koeza annyi malaczt képes legfeljebb felnevelni, a hány csecsbimbója van; ezeknek száma a fajta, sőt egyed szerint is változó. Nem ritka azonban, hogy egyik-másik csecsbimbó el van dugulva, s nem ad tejet; hogy az ilyen malaczt nevelni nem képes, az magától értetődik.

Nagyobb tenyészetekben főfontosságú dolog, hogy a malaczok egyenletes növekedésük legyenek, a mennyiben az ilyeneket mindig szivesebben és jobb árban vásárolják. Hogy a malaczok egyenletességére a pároztatás mikéntjével befolyást gyako-

AZ ÉV TÖRTÉNETE.

(AZ 1899-IKI ESZTENDŐRŐL.)

Írta: SZÉKELY BAKA.

Nagy volt az örömünk ez év kezdetével,
Azt hittük a sok pénz ládánkban sem fér el.
Boldog „ex-lex” világ! az adót sem kérték.
A végrehajtókat mind vissza rendelték.
Reméltük, hogy „ex-lex” boldogságot áraszt,
Az osztrák sógortól örökre elvალaszt!...
Pedig hunczfutság volt, *Tisza Kálmán* fujta,
Ki a kétfejű sas szárnya alját bujta.
Kurucz volt ő egykor, kuruczok vezére,
De fordult az idő, hát köpenyt cseréle.
Ő volt a ki az „ex-lex”-et kifundálta,
S nem neki lett baja; azt is Bánffy bánta.

A kormányok.

Furesa esztendő volt ez a kormányoknak,
Ugy bele jöttek, hogy majdnem rendre buktak.
Magyar kormány kezdte, Bánffy bukott előbb,
Az olasz kormány is májusban nyomon jött,
A francia kormány reá egy hónapra,
A belga is alig halasztá pár napra.
Utána az osztrák, de ez csunyaság volt,
Mért országházukban bizony még vér is folyt,
Mint disznóöléskor. Nincs ott szavunk ámbár,
De az osztrák előtt mi vagyunk a barbár.
Barbárabb vagy sógor te nálunknál sokkal,
Mert magyar honatya nem érvel botokkal.
Most Széll Kálmán vagyon a kormányunk élén,
Jelszavát ismerjük: jog, igazság, törvény.
Neki is csak kellett a kvótát emelni,
Hiába szél ellen *Széll*-nek sincs mit tenni.
Jövő évre talán jobban megdícsérem.
Csak az osztrákoktól válasszon el kérem!

Kormányválság.

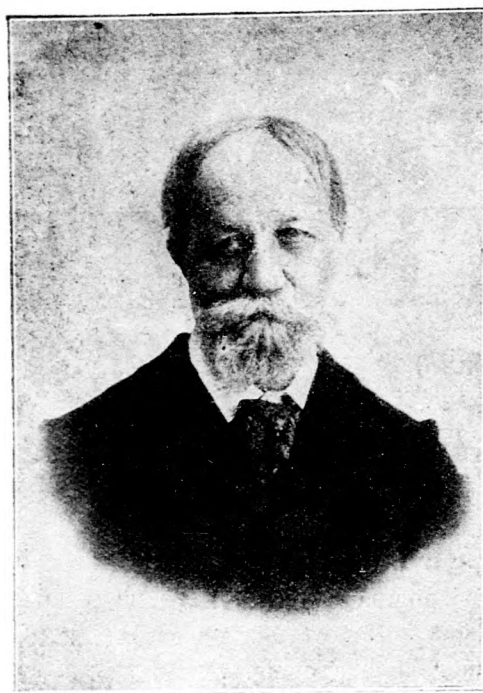
Obstrukció szülte a csodás „ex-lex”-et
Aztán kormány bukás szüntette meg eztet.
A kormányelnöknek le kellett mondani,
Hogy az országházban legyen már valami.
„Deku Bánffy” járta, míg lemondott végre,
S királyunk a kormányt rábizta a Széllre.
Bécsbe a királyhoz hűségesen járó
Sok szép időt töltött Bánffy Dezső báró.

Ezredévi pompánk fényesen vezette,
És most a kormányt, hogy a sutba vetette,
Királyunk előbbi érdemei végett,
Kinevezte magyar udvarmesterének.
Lemondott s elvonult, — a világtól távol,
— Nemesak a kormányról, de mandátumáról.
Az „ex-lex” világban, február közepén,
Fejérváry báró volt még a hős legény.
Nagy körlevelet szórt széjjel a hazába,
Az ujonezozások elmaradására.
Nagy volt a mi kedvünk: az adót sem kérték,
Magyar fiainkat külföldre sem vitték!
Hanem a boldogság elillant szaporán,
Az adót fölszedték később, ha nem korán.
A legényeket is besorozták rendre,
Rá került majd a sor csakhamar mindenre.
Tudtuk, hogy kurta lesz *Fejérváry* csinja
És a kétfejű sas vérünk tovább szivja!

Szilágyi Dezső.

A ház elnöke volt, de lemondott róla,
A nagy obstrukció őt is elsodorta.
Szilágyi nagy jogász, büszkék vagyunk rája,
Sokszor hívta meg a magyarok királya.

Jókai Mór.

És a mit Szilágyi a Felségnek mondott,
Nemzet óhajtása és a tiszta jog volt.
Lehetett volna már rég miniszterelnök,
Mikor Bánffy Dezső a kormányról eljött,
De nem vágyott szíve föl a magas polezra.
Inkább fölviyázott a kormányhozókra.
Nagy jogtudománya mindig döntött nálunk,
S a nemzet ugy bizott benne, mint királyunk.

Öreg ember nem vén ember.

Az „ex-lex” világban Jókai első volt.
Ki, ha nem kérték ís, fizette az adót.
Sőt a polgárokhoz szózatot intézett
Az adófizetés pontossága végett.
Hej, tudta az öreg, hogy elébb vagy utóbb
A szegény magyaron behajtják az adót.
Hát inkább fizessen saját jószántából,
Mert később kihuzzák rongyos kabátjából.
No de egyéb is van Jókairól hátra,
Minek párja ritka a-históriába.
„Öreg ember nem vén ember” a mult évben
Jókai írta meg ezt egy szép regényben.
Igazság volt szava, bizonyít mellette,
Hogy azt, a mit megirt, nyomban meg is tette.
Megszeretett nagyon egy kedves színésznőt,
Oly fiatal hévvel, mint ötven év előtt.
Hetvennégy Jókai, huszéves a leány.
Unoka lehetne az öreg oldalán,
Ámde öreg szíyben fiatal vér lüktet,
Egymásnak ök örök hűséget esküdtek.
Nagy Bellának hívták, most már Jókainé.
A nagy költő szíve egészen az övé.
De vigyázzon rája, drága kincs az nekünk,
Lelki aranybányánk, igaz büszkeségünk.

Jókainé Nagy Bella.

A kassai dóm.

Az egyházfejének nemes buzgalmára,
Sor került Kassának székesegyházára.
Régi épület volt, sok szép időt látott,
Török-tatár előtt ostromokat állott.
Bubics Zsigmond püspök érdeme e munka,
Melyért fáradozott és végére juta.
Aztán felszentelte újra az egyházát,
Melynek magyar honban nem találni párját.
Most minden uj benne, csak alakja régi
S az érdemes püspök gyönyörködve nézi.
Az idő vasfoga beleszántott mélyen,
A kijavításra szüksége volt régen.

Bubics Zsigmond kassai püspök.

Erzsébet királyné halálának évfordulója.

Oh, Magyarországnak drága Nagyasszonya,
Szívükből emléked kinem halhat soha!
Most két éve borult a sötét gyász reánk,
Egy év elmultával újra meggyászolánk.
Zugtak a harangok Nagy-Magyarországban,
Gyászos szertartás volt széjjel a hazában.
A hü magyaroknak igaz a hálája,
Félmilliónk gyült fel Erzsébet szobrára.
A nép fillérei gyültek fel oly szépen,
Melyből szobrot állít méltó emlékképpen.
De nemcsak magyarok, mások is imádtak,
Cap-Martinban díszes emléket faragtak,
Az évfordulóra virággal tetézték,
Erzsébet királynéknak áldott, szent emlékét.

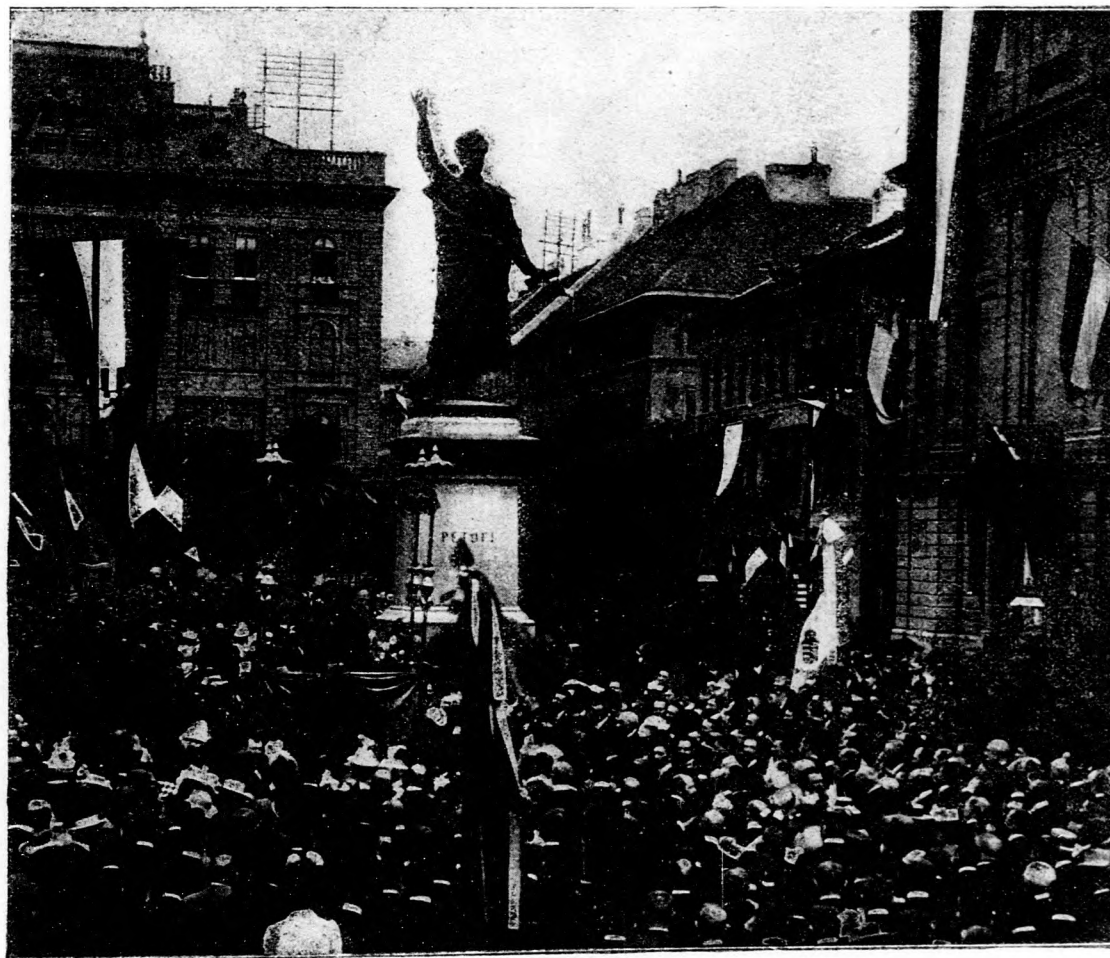
A budapesti Petőfi-ünnep.

— Petőfi Sándor elesett a segesvári esztában
1849. júli 31-én. —

Hej, Petőfi Sándor, de sokat éheztél,
Debreczenben fáztál a jó cziviseknél,
A koplalásokban mindenhol volt részed,
Gyöngye mesterség volt akkor a
szinészet,
A versírás pedig mi keveset segít,
Poétára akkor nem adtak még semmit.

Erzsébet királyné emléke Cap-Martinban

A budapesti Petőfi-ünnepély.

Petőfi szobra Segesváron.

Verseskönyv mint akkor, úgy még ma sem járja,
A magyarnak nem kell, csak az év naptárja!
Téged országszerte most megünnepeltünk,
Sokat magasztaltunk, érted lelkesültünk.
Igazi ünnep volt az egész hazában,
Főkép Budapesten folyt le nagy pompában.
Ez az egész nemzet hozzád zarándokolt,
Érez szobrod elébe szép koszorut rakott.
Dalárda énekelt, szavaltak, beszéltek,
Még esatornái is könnyeztek az égnek.
Nem volt egy faluja Nagy-Magyarországnak,
Hol szép ünnepélyen nem magasztalának.
Érez szobrod is vagyon, nem egy, hanem kettő,
Pesten van az egyik magásba tekintő,
A más Segesvárról néz a csatatérre,
Hol vitéz szivednek kifolyt drága vére.
Nevedre az ifju szíve nagyot dobban
Soha magyar költőt nem szerettek jobban
A népnek ajkai Te rólad regélnek,
Varázsa vagyon a Petőfi regének.

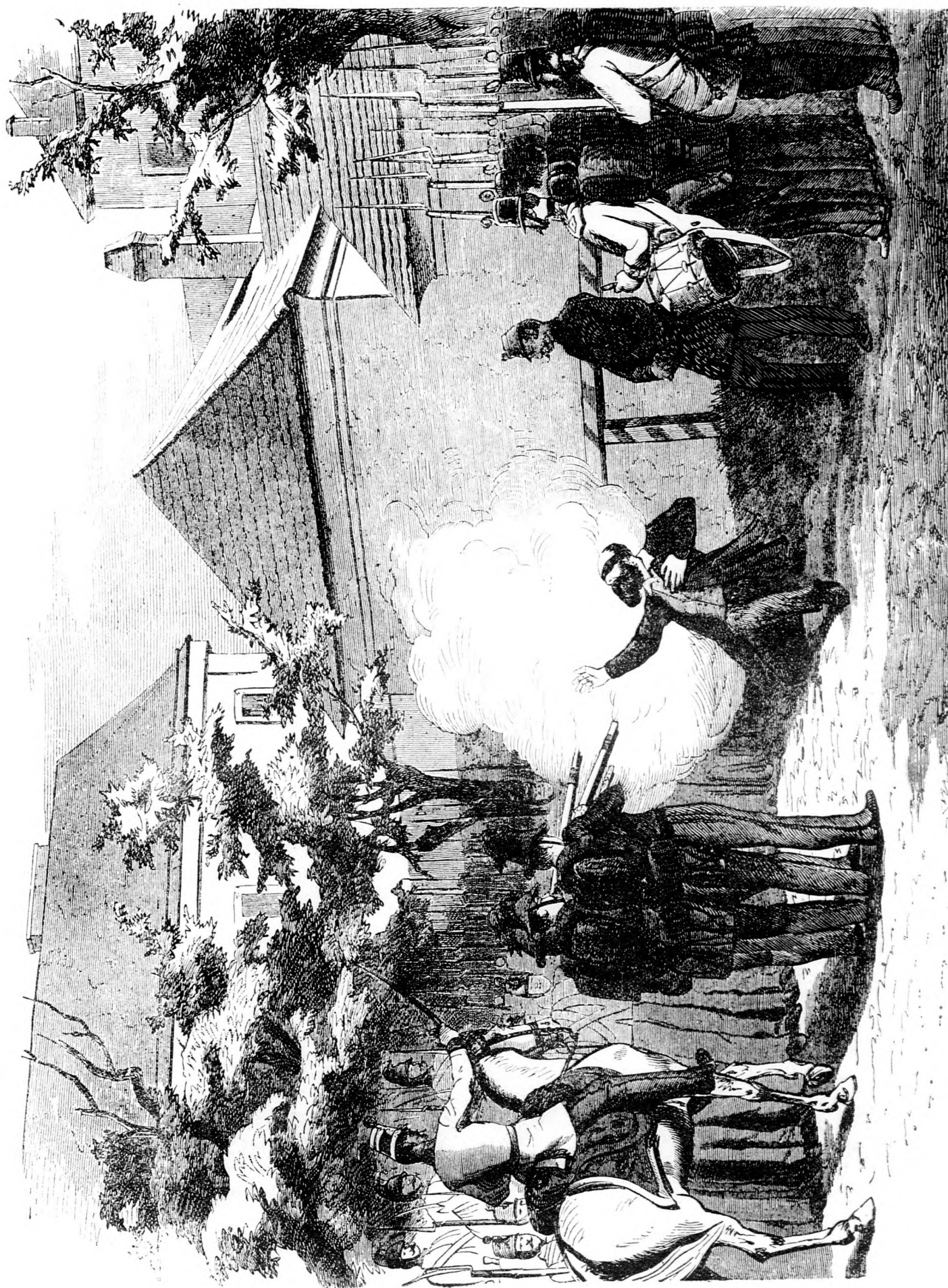
Ötven éve pihensz árnyas bérczek alján,
És még mindig várnak, hogy vissza térsz talán.
El is jöttél közénk, — de szellem ruhában,
Megráztad szívünket Isten igazában!
Éreztük lelkünkben kezed markolását,
Véred lüktetését, szived dobogását...
Éreztük és átjárt a szent emlékezet,
A míg csak magyar él, — dicső lesz a neved!

Szarvas Gabor szobra.

Magyar nyelvért küzdött egész életen át,
Hogy a szalma közül kiszedje a szénát.
Édes anyanyelvét imádtá, szerette,
„A nemzet nyelvében él” ő ezt hirdette.

Szarvas Gábor szobra.

Batthyány Lajos gróf kivégeztetése.

Legyen a magyar szó magyar mindenáron,
Mert ennél szebb beszéd nincsen a világon.
És a ki nyelvünkhöz sok virágot szerzett,
Érdemes fiához hálás volt a nemzet.
Diszesen elkészült Szarvas Gábor szobra,
Pénzünket aligha adhattuk v'ön jobbra.
Itt vagyon a szobor jól sikerült képe.
Méltó Szarvas Gábor igaz érdemére.

Batthyány Lajos gróf kivégeztetése.

(1849—1899.)

Emlékezzünk vissza szabadságharcunkra,
Félszázad előtti szomorú sorsunkra.
Hosszu harcok után legyőzött az ármány,
És a nemzet maradt rabbilincsen, árván.
Sötét gyászt ránk a sors Világosnál hozta,
Szárnya tört a sasnak, elveszett a haza.
Muzska lándzsa győzött, de német parancsolt,
Nyelvet, embert, hazát karma összeronesolt.
Hej! vén „nájgebájdé!“ gyalázat tanyája!
Sok ártatlan magyar vér folyt udvarára.
Első volt független kormányunk elnöke,
Kit az osztrák zsoldos ott föbe lövete.
Egy golyó fejébe, kettő a szívébe...
Szabadsághősének így lett szörnyü vége.
Az első volt. Aztán sokan következtek,
Legszebb virágjai a magyar nemzetnek.
Ötven éve történt, most megünnepeltük.
De a föld színéről helyét eltöröltük.
A „nájgebájdé“-nak csak hült helye maradt,
Fundamentumostól széthányták a falat...

Áradás.

Megáradt a Duna, Győrnél ki is csapott.
És elborította ott mind a falukat.
Abda, Zámánd, Szögye, Szabadi, Nagy-Bajom,
Baesa, Vámos, Vének, elpusztultak nagyon.
Máshol is volt árvíz nagy Magyarországon
De kisebbek voltak, s nem tartottuk számon.

Elárasztott tanya.

Ünnepélyek.

Mindig tud a magyar szépért lelkesülni,
Ámde legjobban tud ünnepeket ülni.
Olyan fényességet a világ sohse lát,
Mint mikor a magyar diszbe csapja magát.
A szatyán esizmáján sarkantyú peng szépen,
Feszés a nadrágja s azért délezeg éppen.
A mentéje csupa drága kötől csillog,
A kard az oldalán gyönyörűen villog.
Fejét mint kiskirály, olyan büszkén tartja.
Kucsmája bogláros, forgó toll van rajta.
A világon nemzet nem tud parádézni
Ugy, miként a magyar, azért megkell nézni
Ezeket elmondva följegyezem részben,
Milyen ünnepélyek folytak le ez évben:

Kossuth szobor Marosvásárhelyt.

(Jun. 11-én.)

Marosvásárhely a székely fővárosa,
Kossuth Lajos szobrát szépen összehozta.
Rá a filléreket székely ember adta.
És székely szobrász volt a ki megalkotta.
Köllő Miklós nevét dicsérik is nagyban.
Petőfi szobra is Segesvárt tőle van.

Arany-ünnep Nagy-Szalontán.

Arany János költőt a szülővárosa,
Most ünnepelte meg híres Nagy-Szalonta.
A csonka toronyból muzeumot csinált,
Arany szoba van ott s nem a bagoly kiált.

Bessenyei-szobor Nyiregyházán.

Szinte versenyre kelt ezzel Nyiregyháza.
Büszkén tekintenek szülöttjük szobrára.
Bessenyei-szobrát ott is leleplezték,
S a költő gárdistát szépen ünnepelték.

Petőfi sirja.

Meg kell hogy dicsérjem egy nő kegyeletét,
Haller Lujza grófnő szép cselekedetét.

Ki több ezret költött Petőfi sírjára,
Megvan Félegyházon Petőfi őrháza,
S hol a költő pihen lenn a közös sírban,
Nem a puszta mező, nem a gyepek sír van,
Hanem tündér kertet varázsolt reája
A magyar nemzetnek nemes honleánya.
Ört állított oda, földet adott neki
És a költő sírját mindig őrizteti.
Örökre ellátta így a gondozóját,
Áldja meg az Isten a kigondolóját.

A Lánchíd jubileuma.

A magyar nemzetnek egyik büszkesége,
Félszázad óta néz a Duna vizébe.
Hatalmas alkotás, sok vihart kiállott,
A híre bejárta az egész világot.

A budapesti Lánchíd kivilágítása.

Henczi Budavárból hiába ágyuzta,
Oszlop köveit a golyó szét nem zuzta.
És ott áll szilárdan ötven évek óta,
Bizony sok víz folyt le a Dunán azóta!
A jubileumra ki volt világitva,
És a sorompója egy nap tárva-nyitva.
Vámnélkül bocsájták át a járó-kelőt,
Mint megnyitásakor, — ötven évek előtt.

A trónörökös nálunk.

Jó királyunk hozzánk most többször nézett el,
Egyszer beállított a trónörökössel.
Nagyon szép dolog volt, hanem többet érne,
Ha trónörökösünk magyarul beszélne!
Mert, hej, Magyarország mégis csak nagy ország,
Nálunk nélkül bizony batkát ér az osztrák!

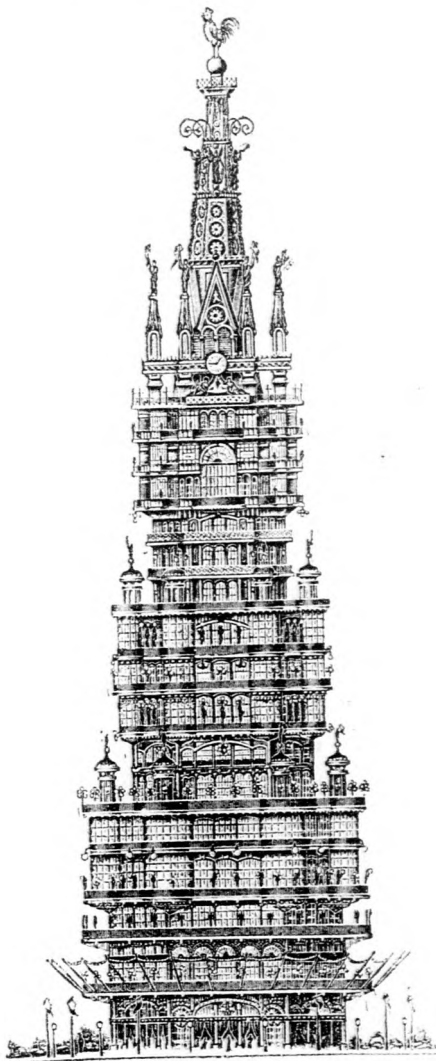
Egész Ausztria csupán csak kotyvalék,
És ha úgy esik, hát félkézre sem elég...
Hanem a jó Isten éltesse királyunk,
Hogy friss egészségben sokszor legyen nálunk.

A szegedi kiállítás.

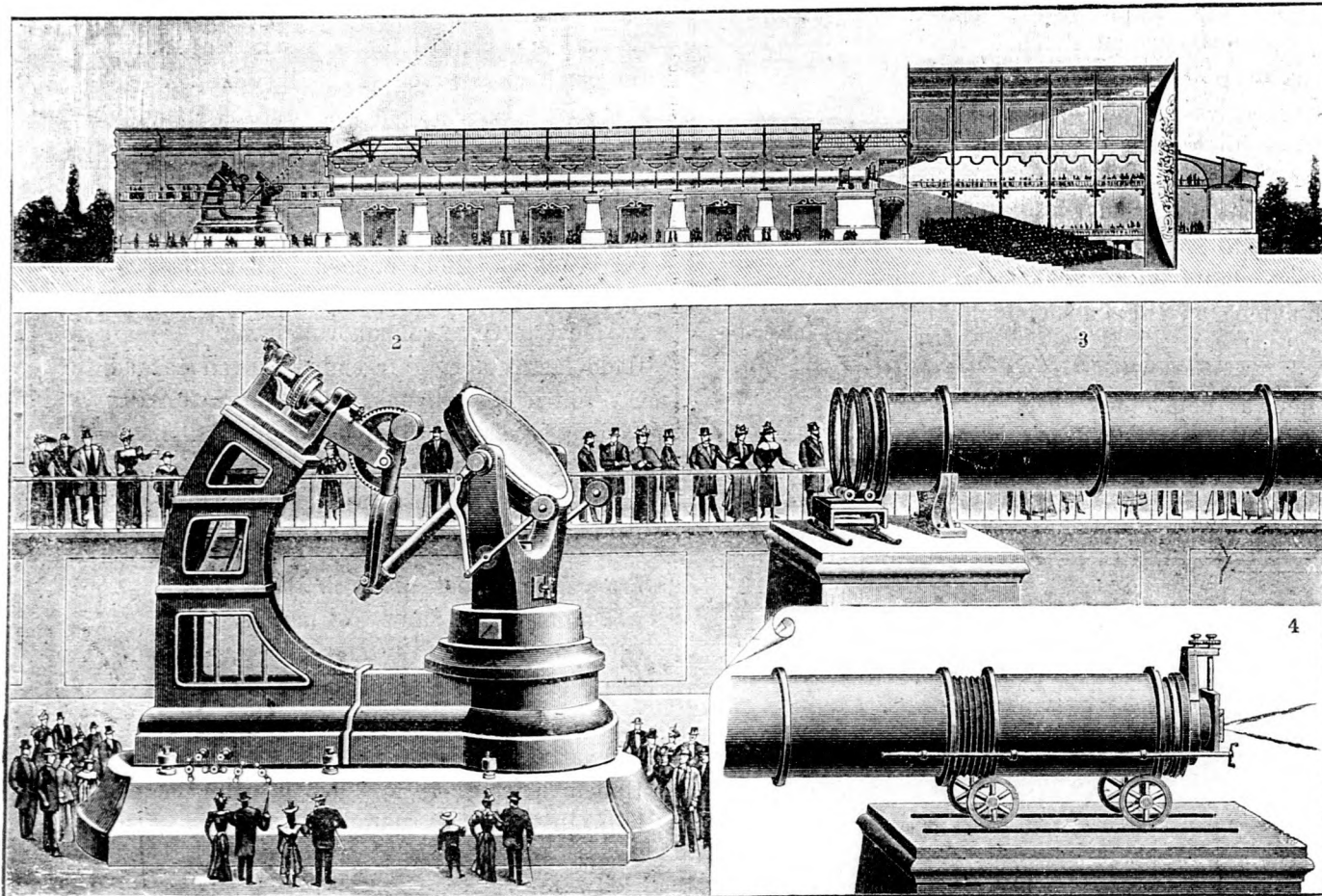
Szeged is ünnepelt, minden gazda kiállt,
Mezőgazdasági kiállítást csinált.
Ott láttuk az Alföld minden jobb gazdáját,
Vagy ha éppen öt nem, — akkor a marháját.
A ki ezt tervezte, annak volt igaza
Hadd lássák a magyar ember milyen gazda!
Ott volt a kormányunk, mikor megnyitották,
Jobban is sikerült, a mint számították.
Sok jó tanuságot hordtak innen széjjel.
Éljének is velük hasznos eredménnyel!

A párisi kiállítás.

Franciaország fővárosa Páris,
A kiállításra készülnek ott már is.
Oly csodát csinálnak, hogy világra szóljon,
És értenek hozzá, jól, francia módon.
Egész világ részt vesz, mi is szerepelünk,
Magyarból egy külön csoportot rendezünk.
Hanem a francziák, a miket csinálnak,
Látásán tátva kell maradni a szájak.

Forgótorony a párisi világiállításán 1900.

Órasi tavasó a párisi világiállításon.

Nem lehet azt úgy sem mind versbe mondani,
De hát megemlítem, hogy legyen valami.
Csináltak egy magas forgatható tornyot.
Tizenhét emelet és vasból vagyon ott,
Egész nap forgatják és a tetejében.
Egy vas kakas kiált deket minden délben.
Vagyis azt kiáltja: új századba léptünk!
Ezt mutatja szépen a mi kiesi képünk.
Hunczfut a francia, mindent nagyban csinál,
Égre nézni neki kiesi az ókulár!
A kiállításra olyan esővet csinált,
Hogy azon az ember éppen a holdba lát.
Meglátható azon a holdból az állat,
Már ha illyes-félét a holdban találhat.
Olyan hosszú lesz az ókulár esatorna,
Hogy nálunk falunak sínes akkora tornya.
Beléje egyszerre több száz ember nézhet,
Mi is lássunk róla ha nem mást, hát képet.

Egyéb események.

A szent-annai lázongás.

Bíróválasztás volt az idén Szent-Annán,
És nem is lett volna ennél egyéb talán,
De a szolgabíró törvény ellenére,
Protekcziós embert tett a bíró székbe.
A nép igaz-ága bántott érzetében,
Forrongani kezdett az egész községben.
A szolgabírójuk tovább makacszkodott,
A nép ellen gyorsan esendőröket hozott,
Tartott a lázongás azért egész héten,
A esendőr fegyvere sok kárt tett a népben.

De keményen álltak, semmit sem engedtek,
A sérelmeikre törvényt követeltek.
Kiszállott a törvény, kibékült a község,
A sebesülteket ápták, kötözték.
Ki lett szolgáltatva a jog és igazság
A bírójukat most meg is választották.

A szent-annai lázongás.

Krivány.

Ismeretes név lett az egész országban,
Hej, a népszerűség nem esik hiában.
Az aradi árva-pénztárt kirabolta,
Vagy urasan mondva — csak elsikkasztotta.
Január elsőjén Bécsbe rátaláltak,
Bilincs jött kezére a drága madárnak.
Hanem keveset ért a bécsi elfogás,
Ha félmillió kárt mutat a számolás.
Mebüntették érte. Ést most szegény árvák
Pénzüket megyei adó útján kapják.
Hogy nem macska ugrás ide Amerika...
Kriváynak lehet most már gondolkoznia.

A mocsai emberkinzás.

Komárom megyei Mocsai községében,
Nagy emberkinzás volt még az elmúlt évben.
Mert a községházát éjjel kirabolták,
És a tetteseket sehol sem találták.
Ezért — csak gyanúból sok embert elfogtak,
Ártatlanul több mint félszázat kineztek.
Az ember kinzásnak nyomorékja is lett,
Mig végre a törvény igazságot nem tett.
Elítélte mind a három emberkinzót
Jegyzőt, számvevőt és Szabó szolgabíró.
Igaz, hogy bűnhődnek, de mit ér a népnek,
Főkép pedig annak, a ki nyomorék lett.

Templom szentelés.

Az idén kevésnek volt oly ünneplése,
Mint a karmelita templom szentelése.
Hatalmas épület, fővárosunk dísz,
Sokan seregelték föl szentelésére.
Főpapok, püspökök, díszes magyar rendek,
Kik a parádénak mindenkor örvendnek.
Ime a sor-rendet ismét elfeledem,
A föl szentelésnél nagyobb ur volt jelen.
Nemesak főpap, püspök és sok generális,
Hanem ő felsége a magyar király is.

A díszes szentegyház meglepte a királyt,
Fogadtatására a püspök is kiállt.
Éppen úgy történt az, mint képünk mutatja,
Mert a fotografus ott volt és lekapta.

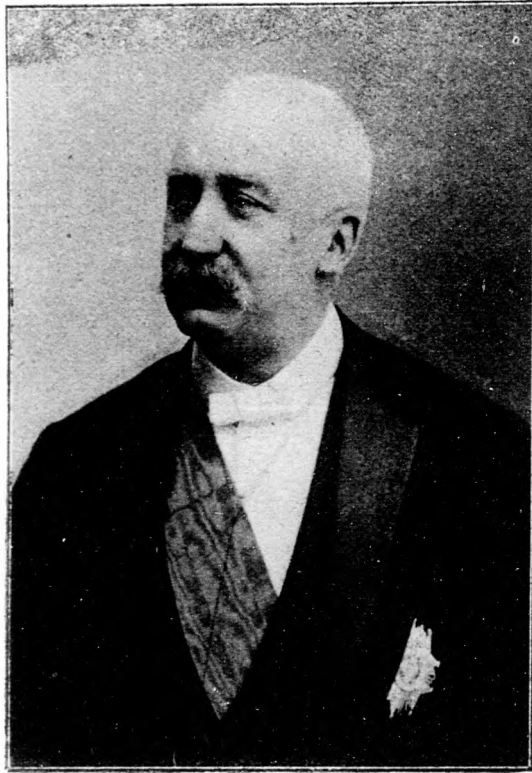
A karmelita templom Pesten.

A király megérkezése a karmeliták templomához.

A Hentzi-szobrot elvitték.

Kinek parancsára Pestre ágyu döngött,
A Hentzi szobrot is elvitte az ördög.
Halottról vagy jót kell! vagy semmit mondani,
Hát én is e szokást megfogom tartani.
Azt kívánom neked pihenő nagy vitéz,
Hogy sirodból kelj ki és mindig Bécsre nézz!
Kedvesid vannak ott, menj közéjük disznek!
Addig nézz oda, mig nyakunkról elvisznek.
Mert nagyon keveset vándoroltál odább,
Elfoglaltad a kis kadétok udvarát.
Én javad kívánom — hogy köztünk ne maradj,
Hanem minden évben ennyi utat haladj...
Mert barbár a magyar, ha föl nem is lázad,
Barbár közt elég volt pihenied félszázad...
Tehát nézz Bécs felé, ott neked örülnek.
...Bus tekinteteden majd csak könyörülnek.

† Faure Félix (1899. feb. 17.)

A Janku-szobor terve és az oláhok.

Nyomorult emberek, alattomos lelkek,
A kik negyvennyolcban csak raboltak, s öltek,
Kik karóba huzták a magyar csecsemőt,
S galádul kinozták a leányt és a nőt...
Most szabadsághősök akarnátok lenni?
S a bérencz Jankunak nagy szobrot emelni?
Ugyan mit írnatok a szobor talpára?
...Zalathna, Nagy-Enyed, Torda, Abrudbánya.....
Vagy elfeledtétek, mikor ő Felsége
Rablót nem bocsájtott a trónja elébe?...
Ézt Jankunak mondta, a vezéreteknek
És ti beilletek hozzá véredeknek!
Hagyjátok a multat ne emlegessétek,
Feledésre kéne vágyódní tinéktek!

Halálozások.

A kik elköltöztek az árnyékvilágból,
Azokról krónikám névszerint elszámol.
Nagyon sokan vannak, nem is veszem sorba,
Azért érdemükben nem eshetik esorba:
Oparsics Germán a püspök Ujvidéken,
Suszter Konstantin a váczí püspökszéken,
Szász Domonkos püspök kieneses Kolozsváron,
Az elhalt püspökök száma tehát három.
Következnek tovább érdemes emberek,
A kik már az Urban csendesen pihennek:
Brassai Sámuel világhírű tudós,
Majd *Szilágyi Sándor* és *Barabás Miklós*
Perczel Mór, *Péterffy Jenő*, *Radó Kálmán*,
Pulszki Karoly után jön *Teleszki Istrán*,
Jó Csemegi Károly és *Apponyi György* gróf.

Petőfi-társaság tagja *Ötvös Adolf*,
A Petőfi sírján halt meg *Kovács Gyula*.
Mikor ünnepelni össze gyültek oda,
Mihálkovits Géza, *Knopp József* a festő
Ezeknek lakása — a csendes temető.

Külföldi események.

Faure Felix.

Csak timár legény volt, de bizony fölvitte,
Olyan magas polezra, hogy maga sem hitte,
Lett köztársasági elnök hazájában,
Első ember miként Cicero Rómában.
Mikor a muszkák közt járt Szent-Péterváron
Ugy mondta a czárnak: „Felséges barátom!”
S szives barátsággal megesókolták egymást,
Nem pipált még timár ilyen puszi-pajtást!
Hogy meghalt Párizsban szépen eltemették,
Koporsóját színes virágokkal fedték.
Mint egy fejedelmet úgy megünnepelték,
S szobra hirdeti, hogy amunka dicsőség!

A Dreyfus-ügy.

A nagy francziáknak az már a szokása,
Hogy minden dolgukat egész világ lássa.
Igy fujták a Dreyfus-ügyet a világba,
Egész föld lakóit hozták vele lázba.
Furesa história volt ez egy keveset,
Elmondom röviden, hogy és miként esett:
Még kilenczvennégyben, ezelőtt öt évvel,
Kezdték foglalkozni a Dreyfus névvel.
Szörnyü gyanuba jött, hogy honát eladta,
A némettel paktált volna az ebadta!
Mit egy titkos irás Dreyfusra rá fogott.
Rá sütötték szépen, hiába tagadott.
Áztán elítélték örökös rabságba,
Hazaárulásért, örök kárhozásra.

Dreyfus Alfred.

Elvitték egy hajón Ördög-szigetere,
 Ágyához kötözték ott minden östvére.
 Éjszaka lánczon volt, nappal gyilkos pára
 Szállott fel a sziget gyászos lakójára.
 Talán meghalt volna száz bűnös helyette,
 De őt az igazság veszni nem engedte.
 Őt esztendő óta itthon jöttek-mentek.
 Ártatlanságáról sokat beszélgettek.
 Hamis az az irás, álnok kéz írhatta,
 Dreyfus kapitányné a férjét síratta.
 És Franciaország ekkor két tábor lett,
 Egyik Dreyfus ellen, a más Dreyfus mellett.
 A mellette levők legnagyobb embere
 Zóla a francia írók fejedelme.
 De az igazság elpalástolására,
 Nagyobb párt volt készen Franciaországba,
 Emiatt Zólát is veszély fenyegette,
 Miért is tanyáját Angliába tette.
 Am tudták hogy Zóla hiába nem szólhat,
 Nem mond ő ma olyat, mit eltagad holnap.
 És a Dreyfus-ügyet újra fölvetették.
 A szent igazságot kutatták, keresték.
 Hamis ármánynyal volt ügye tele szöve,
 Hogy a valóságot nem láthatták tőle.
 Árulás volt tehát Franciaországban,
 De hogy ki tehetete? nem voltak tisztában.
 Dreyfus kapitányra nem volt bizonyíték,
 Mert hogy a vádlevél hamis, — észrevették.

Zóla Emil.

Walsin-Esterházy.

Csak nagyon későre tudtak rátalálni,
 Hogy nem lehet más, mint Walsin-Esterházy.
 Ő volt a vádlevél titkos megírója,
 És e gyanu többé nem esett le róla.
 Végre az igazság leröptte adóját,
 Haza hozták Dreyfust, a sziget lakóját.
 Bonyadalmas ügyét újra elővették,
 Bizonyíték nem volt, tehát fölmentették...
 Hanem én azt mondom, vigye el a fránya!
 Miért nem csináltak a dolgot tisztára?!
 Annyi bizonyos, hogy hamis a esziő.
 A kegyelmezésben nincs egy parányi jó.
 Mert, ha ártatlan volt, nem szükség kegyelem,
 Ha pedig bűnös volt, — szabad miért legyen?
 Ha már átalvitték az ügyet a kuton,
 Kár volt megállni vele fele uton.
 Walsin-Esterházyt aztán elítélték,
 De az igazságnak még ennyi sem elég.
 Hej, sok kötél végét, sok ember huzgálja,
 Sok francia urnak volt hamis zuzája.
 Nálunk is ugy vagyon, máshol sines különben,
 Azért az igazság ninesen a kezünkben.

A Guerrin-féle összeesküvés.

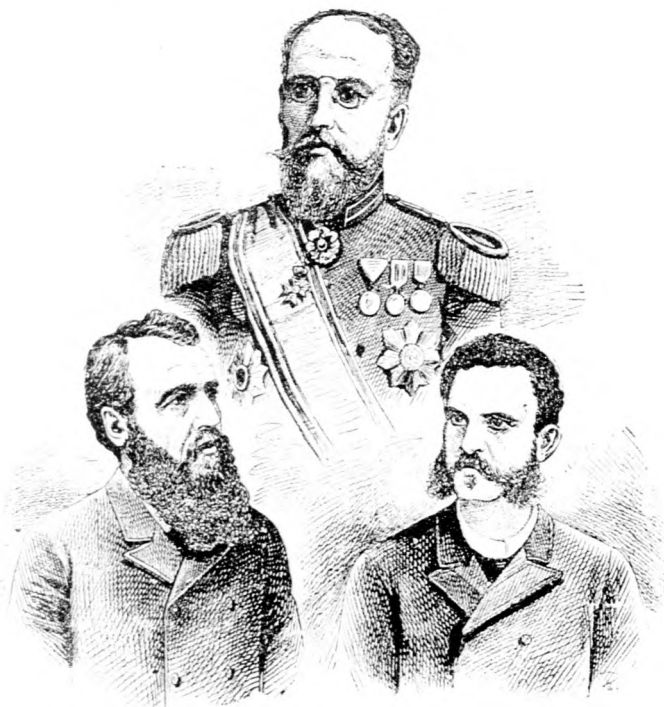
Franciaországban sok szép eset folyt le,
 Orleánsi Fülöp a trónt követelte.
 De nemcsak egyedül vágyott császárságra.
 Őtnek vásott foga a forró kására.
 Tervezték suttymban, hogy miként lehetne,
 A köztársaságból császárság egyszerre.
 A Dreyfus-ügy alatt, hogy az ország forrott,
 Munkához is láttak, haj de kaptak orrot.
 Tervük dugába dőlt s most bent ülnek szépen.
 Az összeesküvők mind a kelepezében.
 Folyik a tárgyalás, későre lesz vége,
 Nem is intézik el, csak a jövő évbe.

Orléánsi Fülöp herceg. (Francia trónkövetelő.)

Merénylet a szerb király ellen.

A eselszövésekhez értenek Belgrádban,
Miniszter s tüzoltó állnak ott sorjában.
Egy nagykövet is volt a eselszövök között.
Knezovic a bérenez, ki a királyra lőtt.
Nem talált a golyó, a merénylő futott,
De hamar elfogták és börtönbe jutott.
Halálra ítélték föl is akasztották.
Hanem az urakat a börtönbe rakták.
A három jó madár. Érdekesek nagyon,
Most hüvösen ülnek. A képük itt vagyon.

Gruics Száva.

Pasics Miklós.

Tauszanovics Koszta.

A belgrádi esemény értelmi szerzői.

A szerb király pedig ez év folyamába
Lemondott a trónról kis fia javára.
Sok zür-zavar esik mostanság keleten.
Nehogy a keletért még háboru legyen.
Fia uralkodik, az apja meg nézi
Talán hatalmát így biztosabbnak érzi.

Bolgárországból.

Az uralkodásban sincsen már semmi jó,
Hogyba nincs mellette — egy kis protekció.
Ferdinánd a derék bolgár fejedelem
Belátta és ezért Péterváron terem.

Ferdinánd, bolgár fejedelem.

A minden oroszok hatalmas czárjánál,
Látogatást teve, hogy legyen pártjánál.
Ezzel erősíté fejedelmi székét
Most már jó ideig élvezi a békét.
Azután Bécsben is nőtt a tekintélye,
Mert katonasággal vonultak eléje.
A Burgba benn lakott, mint császári vendég.
Hej! a protekció! ott az használ mindég.
Magyarországnak is sokszor a vendége
Hozzánk is elszokott jönni minden évbe.
Mária Lujza a fejedelem asszony,
Szenvedések után meghalt a tavaszon.
A két kicsi fia vendég a magyarnak,
Mert magyarországi birtokán nyaralnak.

A hágai békekongresszus.

Alig kezdett nyilni a mezők virága,
Béke kongresszusra gyűltenek Hágába.
S a béke áldását szépen fejtegették,
De a háborunak elejét nem vették,
Mert mikor vége volt a szép szócsatának
Angol és bur tábor nagy esatára szálltak
Hull az angol és bur Áfrikában már ma,
Okát sem tudva tán pusztul ezer számra.
A muszka czár kezdett békéről mesélni,
Hogy Szibériától sem kell többé félni
Elfogja törülni a deportációt!
Törülte a frányát! rosszabb mint eddig volt.
Most is sok ártatlan jut Szibériába;
A sok szó-beszéd volt tehát nagy hiába.
Ámbár beismerjük, szépen szónokoltak
Be is mutatjuk itt, Hágában kik voltak.

A hágai békekonferencia tagjai.

Welsersheimb gróf (osztr.-magy. monarchia).

Nigra gróf (Olaszország).

Röth S. (Svájc).

Van Karnebeck (Hollandia).

Andreo D. White (Egyesült-Államok).

Tetnan herceg (Spanyolország).

Turkhan pasa (Törökország).

Fr. E. de Bille (Dánia).

Bildt báró (Svéd- és Norvégország).

Victoria

Viktória angol királyné.

Az angol-bur háboru.

Angol trónon ülő tisztes Viktória,
 Belátja hogy messze vagyon Pretória...
 De elején kezdem, hogy értelme legyen.
 Az angol kapzsiság igen messze megyen.
 Lent Afrikában volt két kis szabad állam,
 Nem is szerepeltek a históriában,

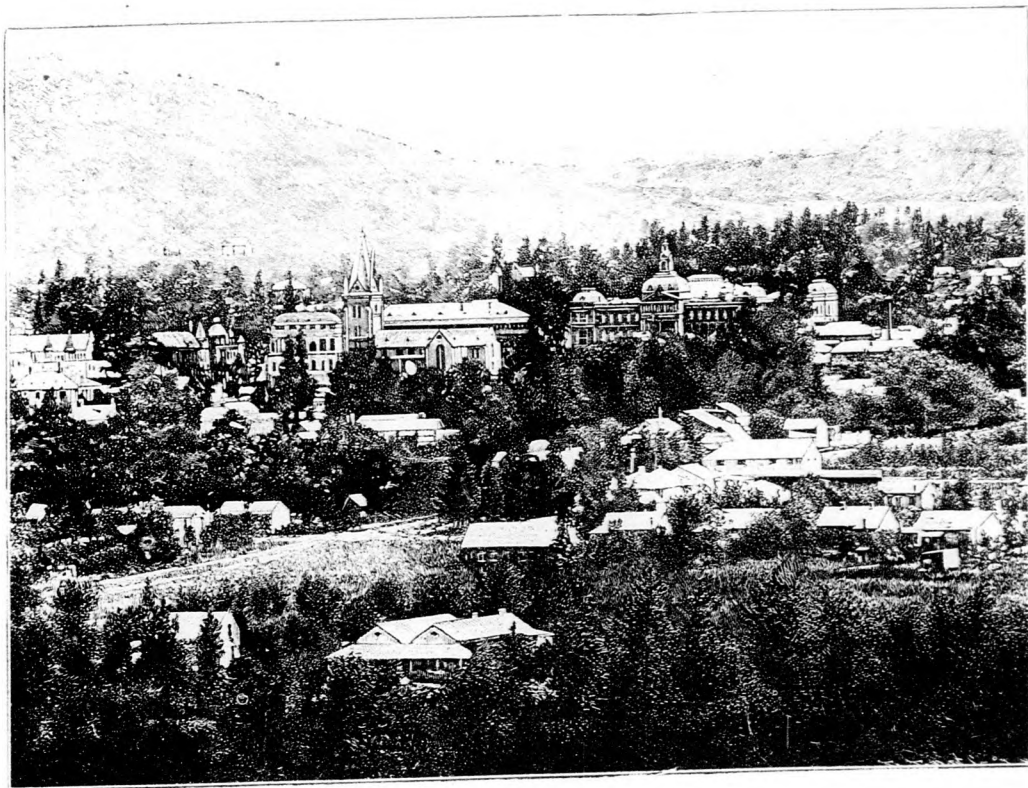
De mivel bőven van aranya, gyémántja
 A milliomosok szemét igen bántja.
 Kimondták Londonban, hogy azt el kell venni,
 Egy kis csete-paté lesz az egyéb semmi...
 Hanem nagyon felsült az angol számitás.
 Nem oly könnyen esett ez az elfoglalás.
 Azt a két államot szabad népek lakják,
 Kik a szabadságért a vérüket ontják.

Ha erős az angol és pénze tömérdek,
 A bur nép előtte azért nem hajt térdet...
 A kis Oranzs s Transzvál fölvetta a harczt
 És még eddig győzött, nem vallott kudarczt.
 Megverte a vitéz angolok seregét,
 Hogy az egész világ bámulja sikerét.
 A generálisok rendre mind kikaptak,
 A burok veretlen még egyet sem hagytak.
 A kincsszomjuságnak megvagyon az ára.
 Tizezer angolnak lett családja árva.
 A burok közül csak kétezer a halott,
 De az angoloknak ez a leczke jó volt.
 El nem mulaszthatom följegyezni sorba,
 Hogy az angol angol fegyvert hol érte a esorba.
 Először csak kisebb csete-paték estek,
 A míg a burok jól belemelegedtek.
 Hanem Withe azért az elsők közt kapott,
 Nehéz küzdelemmel töltötte a napot
 Ladysmith városba beszorult végtére,
 S körülvette Joubert, a burok vezére.
 Azóta benn vagyon, a város elpusztult,
 Hanem onnan tovább az angol nem mozdult.
 A Modder folyónál Methuen lord tábornok
 Győzelmet hirdetett és kudarczt vallott.
 Háromszor megverték azóta keményen,
 Ilyen győzelmi hír Isten bizony szégyen.
 De megadta árát, azóta vesztegel,
 Meggyöngült ereje, sok angolt veszte el.
 És szabadulása most valóban nehéz.
 Mert körül van véve a nagy győző vitéz.

Gatacre tábornok Granspannál kapott ki,
 Ezt se hitte volna ugyan róla senki.
 Kevés embere volt ottan a buroknak,
 Hanem a puskájok ugyan jól durrogtak.
 Bullert, a fővezért, Colenzónál érte
 A balszerencse, mely régóta kísérte.
 Hiába sietett Ladysmith várába
 Withe seregének szabadítására.
 A burok vezére, Joubert-et megverte
 S a további harcra képtelenné tette.
 Így állnak a harcok lenn a csatatéren,
 Folytatják tüzesen tovább az újévben.
 Tart még a háboru nem is leszen vége,
 Háboruval megyünk át a jövő évre.

Tüzek.

A veres kakasnak csattogott a szárnya,
 Ebben az évben is sok volt a tüzlárma.
 Guta községéhez — közel járt a guta,
 Mert a földig égett és így tönkre juta.
 A vidék több helyén esett még pusztítás,
 Azért jó mindenhol a tűzbiztosítás.
 Pesten a „Flóra-gyár“ égett le az idén
 És egy gabna-raktár lenn a Duna szélén.
 Szeri-száma sinesen, a vidéken itt-ott,
 A vörös kakas hány embert megrikatott.
 Biztosíts jövöre, mielőtt leégnél,
 Gazdák Biztosító Szövetkezeténél!

Pretória, Transvaal fővárosa.

Külföldi halálozások.

Alfréd Szászországnak a trónörököse,
Golyóval ronsolta önnön magát össze.
Caprivi a német kanczellár is meghalt,
Strauss János sem ír már többé valzert és dalt.
A kis Montenegró derék fejedelme,
Nem halt meg, de zavart *Nikita* elméje.

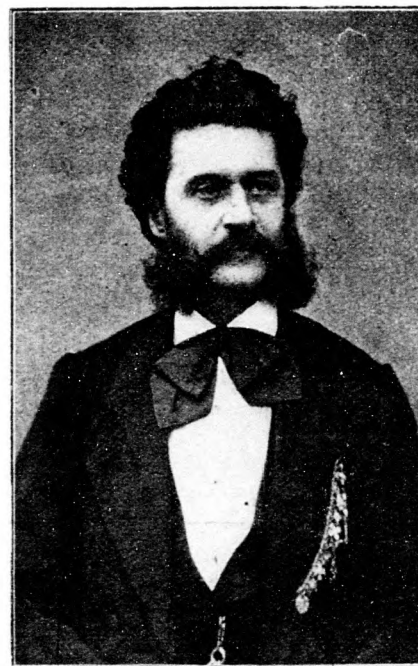

Mária Lujza hercegnő.

Bolgár Ferdinándnak megvolt a nagy buja,
A nője halt meg, a szép *Mária Lujza*.
Nihilisták nélkül életét leróttá,
Alexándroics György, a cáznak utódja.
Ambár külföldön volt több haláleset,
De itt befejezem a külföldieket.

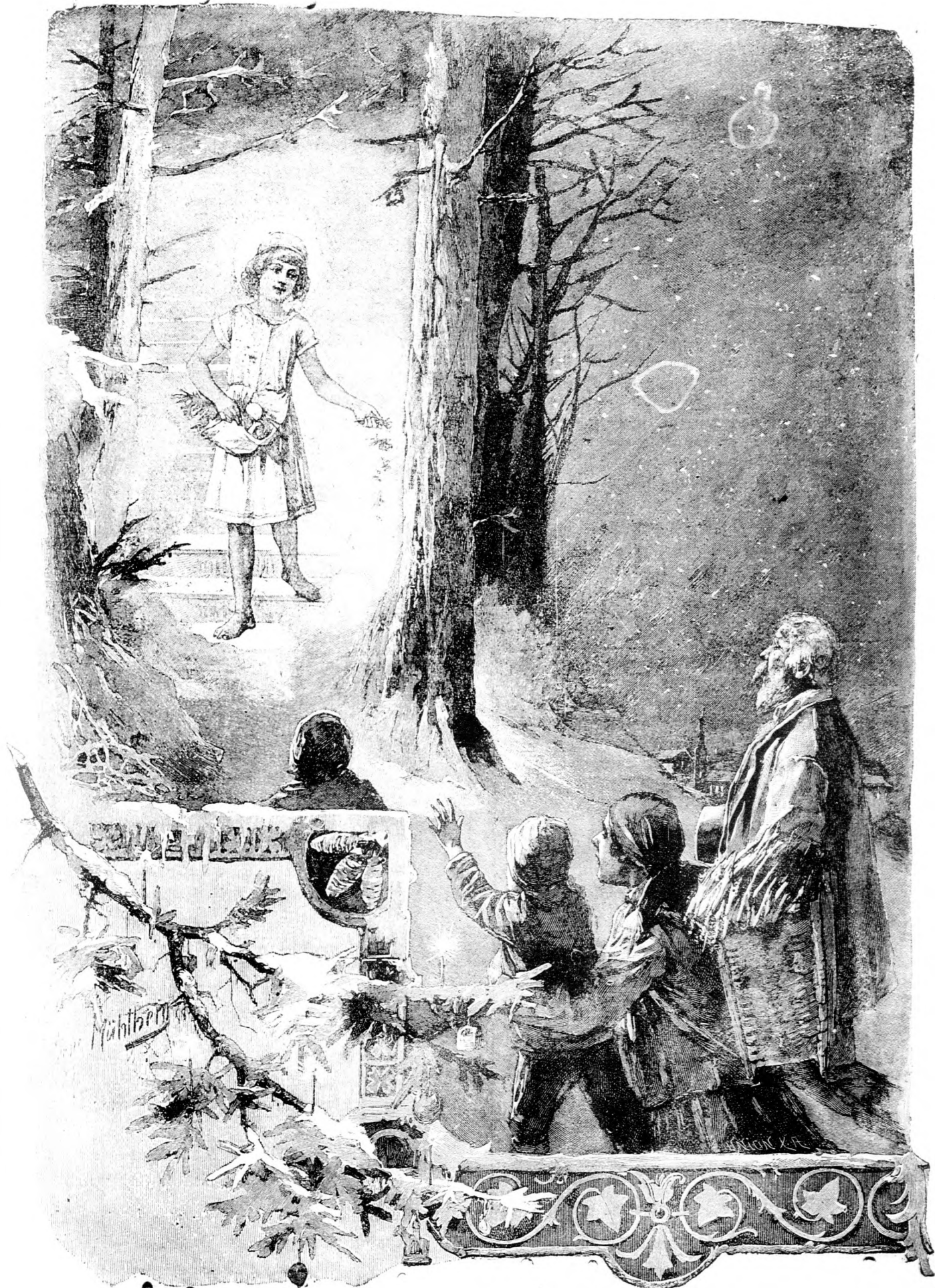
Caprivi, volt német kanczellár.

Strauss János, zeneszerző.

A haldokló évről ebben adtam számot,
Befejezhetem már rimes krónikámot.
Kivánok részükre *boldog új esztendőt*,
A lapunkra pedig sok előfizetőt.

A SZEGÉNYEK KARÁCSONYA.

rolhatunk, az természetes. Lényeges befolyással van azonban az egyenletes növekedésre a malaczkok mi-kénti tápláltatása is főleg az első időben, s az a malacz, mely növekedésében a szoptatás alatt el-marad, társait többé nem igen fogja utólni. Fontos dolog tehát minden malacz részére a megfelelő csecset megválasztani, mert tudvalevőleg a malacz az először választott csecset a szopás egész tartama alatt megtartja, s így az, a melyik gyengébb csecse-hez jutott, különösen ha már születésekor is társai-nál gyengébb, fejlődésében nagyon is vissza fog maradni. Azért is azon malaczkokat, melyek gyengébb-beknek születtek, mindig a legjobb csecseken kell elhelyezni, melyek rendszeren a középsők szoktak lenni.

Némely helyen jót akarván tenni, már az egy-két hetes malaczkokkal tehéntejet kezdenek itatni; e körülménynek azonban rendszeren hasmenés szokott a következménye lenni, s így nem, hogy előnyére, hanem hátrányára van a malaczkoknak. Hasonlólag hasmenést idéz elő malaczkoknál savó, iró etetése is, ugy nemkülönb minden tápszer, mely a legkisebb mérvben is hajlandóságot mutat a savanyodásra. Azért is malaczkokkal hathetes koruk betöltése előtt csak lefőlözött, de még édes tehéntejet szabad etetni.

Tizenegy-huszonegy napos korában azonban a malacznak már nem nyújt elég tápanyagot anyja teje s így egyéb takarmányfélével kell a szervezet szükségleteit kielégítenünk. Ilyen apróbb malaczkok részére legalkalmasabb takarmány az árpa és zab, melyet egészben vagy zuzottan, de mindenesetre szárazon kell feletetni. A szárazon való feletetés által nevezetesen a zápfogak előtörését könnyítjük meg egyrészt, másrészt pedig az emésztő szervek erősíttetnek általa. Legezészerűbb, ha az etetés valamely keményebb talajon eszközöltetik, a hova az árpa elszóratván, kénytelen a malacz csak szemekint felszedni azt, s így jobban rághatja meg, mintha vályuba öntetvén, nagyobb esomót vehet egyszerre szájába. A hol alkalmas etető hely ninesen, ott vályuba adandó elibük az árpa.

A malaczkok elválasztásának idejére sok minden-féle körülmény van befolyással. Mérvadóul tekint-hető, hogy gyorsabban fejlődő fajtáknál korábban, lassabban fejlődő fajtáknál későbbben eszközölnöd az elválasztás; hogy az évente kétszeri malaczkozta-tásnál a malaczkokat fiatalabban kell elválasztani, mint egyszeri malaczkoztatásnál, hogy a tenyésztésre szánt malaczkokat hosszabb ideig czélszerű szoptatni, mint azokat, melyek ninesenek tenyésztésre szánva. Általában azonban akár ilyen, akár amolyan körülmények között, csakis akkor lehet hátrány nélkül elválasztani a malaczkokat, ha azok az evésbe annyira belejöttek már, hogy anyjuk tejét bátran nélkülöz-hetik. Ez az időpont 5-6 hétnél hamarább ritkáb-ban szokott beállani, s ez a kor az, melyben a malaczkok leggyakrabban elválasztatnak, habár sok helyt czélszerűnek mutatkozik — s szokásos is — csak 8 hetes korban eszközölni az elválasztást.

Az elválasztás ritkábban jár nagyobb nehézséggel, a mennyiben előzetesen a malaczkok az evés-hez jól hozzászoktak, s anyjukhoz is naponta csak nagyobb időközökben bocsáttattak.

MULATTATÓ.

KARÁCSONY.

Szálljatok le, szálljatok
Betlehemi angyalok!
Özveggy, árva anyyi vár ma
Búhegesztő balzsamot;
— Szálljatok hát, szálljatok le!
E napon az ég ide
Ugy se lehet messzire!

Szálljatok le, szálljatok Betlehemi angyalok! Anyja mellett anyyi gyermek Hall ma szépet rólatok... Istenem, de hány van, a kit Gondviselő hü kezek Nem ölelnek ma se meg!	Szálljatok le, szálljatok Betlehemi angyalok! Hozzatok a boldogokra Egy kis enyhe bánatot. Hadd lássanak oda is, hol Karácsonyfa sohse nyit, Hol ma sücsen emi mit!
--	---

Szálljatok le, szálljatok
Betlehemi angyalok!
Zörgessetek ma este meg
Minden picziny ablakot;
S házikókba, palotákba
Egy örömet vigyetek:
Boldog, édes ünnepet!

Szabolcska Mihály.

Tiz év múlva.

Személyek: Morva Tamás kiskereskedő,
Hermína, a kiskereskedő neje,
Mindenes cseleked.

(Szegényesen butorzott szoba, terített asztal. Idő: Karácsony este 8 óra.)

Morva Tamás: (téli bundában, benyit a szobába, felesége eléje fut megöleli) Hála Isten, csakhogy hazaértem; olyan veszekedett ezudar esipős szél fu a havas felől, hogy azt hittem belefagyok a bun-dába. Soha többé karácsony előtt el nem indulok. Odaát voltam Kerekréten is, hiába fáradtam. Nines ott már eladó gabona semmi, a parasztok mind el-adták a regále bérlőnek. Mindössze csak nyolez métermázsát foglalóztam le, ujesztendő után fogják szállítani... Ha így megy az üzlet, soha sem érjük el kitűzött czélunkat s itt kell megöregednünk ebben a nyomorult fészekben. (Leveti magáról az utazó bundát.)

Hermína asszony: Képzeld csak öregem, a kará-csony küszöbén, a mai napon, alig árultam a boltban négy forintot, az öt zsák diónak alig kelt el egy negyedrésze, a mézből meg semmit sem vittek el; a módos Balláék, a kik máskor egy kiló mézet vásároltak karácsonyra, egy pár dekát vittek csak...

Tamás (felsóhaj) Nem birunk felpendülni. De ülünk asztalhoz, mert nagyon éhes vagyok. (Leülnek)

Mindenes eseléd: (bejön). Itt van a Kurkó Zsuzsa, kéri a teinsurat, legyen szives neki adni egy pár kiló lisztet hitelbe, nincs enni valójuk...

Hermina asszony: (könyezve). Adj nekik apjukom a szegényeknek ajándékba egyetmást, két héttel ezelőtt halt meg az öreg Kurkó, az erdőben a fadöntögetésnél lelte halálát. Karácsony napja van, legyen egy jó napjuk azoknak a szegény árváknak.

Morva Tamás: (fölkel az asztaltól, kis idő múlva visszajön). Adtam neki lisztet, tojást, diót, czukrot és abból a maradék sonkából egy nagy szeletet; a szegény asszony nem akarta elfogadni, azt mondta, hogy nem tudja megfizetni soha sem. Ugy ég a kezem, ahol megcsókolta.

Hermina asszony: (nyakát körülöleli a férjnek.) Kedves jószívü szatócsom! — Boldognak érzem magamat szegénységünkben is, a mikor látom, hogy a te jó lelked a *kevésből* is juttat a szegénynek. (Kivülről a bethlehemes gyermekek éneke hallatszik be, férj és feleség énekelik velük a szent éneket:)

Krisztus Jézus született, örvendezzünk,
Neki örömeinket zengedezzünk.
Dávidnak véréből, tiszta szüz méhéből
Született Krisztus nekünk . . .

Tíz év múlva.

Morvay Tamás, gyáros,

Hermina, felesége,

Péter

Tamás

Erzsi

} gyermekei

Miniszteri tanácsos.

Vendégek.

(Fényesen butorozott, kivilágított nagy terem, melynek egyik részében felékesített díszes karácsonyfa. Alatta az asztalon gyermekjátékok.)

Morvay Tamás gyáros: (egy eseléddel igazgat-tatja a karácsonyfát) kocsizörejt hallok, vendég jön; csavarja fel a villamos-égőket a karácsonyfa ágain és menjen gyorsan, jelentse önagyságának, hogy a vendégek már érkeznek. siessen az öltözőkódéssel. (A eseléd elmegy. Morvay föl-alá jár a teremben. Gondolkozik.) Ah, éppen tíz esztendeje, mikor így karácsony este gabonában utaztam s majd belefagy-tam a bundámba, olyan hideg volt... Szinte előttem van még most is az a falusi bolt... Eh, minek gondolna az ember *olyan* időre *most!* (Vendégek jönnek.) Isten hozta önöket, uraim és hölgyeim! Bocsánat, nőm még nincs itt, a gyermekeket tartja rendben... (Leülteti a vendégeket, közben új vendégek jönnek, akiket fogad. A külső termekben esengetés, majd orgonaszó hallatszik; karácsonyi ének. A terem ajtaja fölnyílik, Morvayné jön be a gyermekekkel.)

Morvay Tamás: Gyermekeim, a kis Jézus már itt volt, elhozta a karácsonyfát és egyéb dolgokat. (A gyermekek lelkesedve körülveszik a karácsonyfát, az egyes játéktárgyakat szedik össze.)

Miniszteri tanácsos: (előlép a vendégek sorából Morvayhoz). Kedves Barátunk! Nemesak gyermekeidről emlékezett meg a kis Jézus ezen a szent napon, hanem rólad is. Itt hozom a miniszter ur ő nagyméltóságának levelét, a ki téged a közügyek és hazai ipar terén kifejtett áldásdus működésedért ő felsége előtt magyar nemességre ajánlott s ezen ajánlat legfelsőbb helyen tetszésre talált. (Átnyújtja a levelet.) Kívánom, hogy a ki lélekben már rég nemes voltál, ezentul még többet tehess a haza és társadalom javára. (A vendégek üdvözlik a kitüntettet.)

Morvay Tamás: (meghatva) köszönöm méltóságos barátom és t. vendégeim jó kívánataikat és most menjünk. a vacsora vár. (Vendégek kimennek.)

TÉLI TÁJÉK.

egy szolga levelet hoz Morvainak; felbontja a levelet, olvassa:

Kedves Öcsém!

Egy éhenhaláshoz közel álló törődött vén ember fordul hozzád segedelemért, ezen a szent estén, a mikor betevő falatja sines. Mikor neked *kevés* volt, akkor juttattam én neked anyagi javaimból. Vállalkozásod alapját én vetettem meg kölcsön adott pénzzel. Most olyan szegény vagyok, hogy betevő falatom sines, beteg vagyok, köszvényem nem engedi, hogy személyesen kérjelek arra, hogy adj egy pár forintot kölcsön.

Öreg beteg bátyád
Morva János.

Morvai Tamás (bosszusan zsebbe gyűri a levelet; halkán:) Még csak az hiányzott volna, hogy ez a vén lump idejött volna, kopott rongyos ruhában! (A szolgálához:) Mond meg a küldöncnek, hogy holnap vagy holnapután elintézem a levelet, ha ráérek.

(Függöny.)

Karácsonyi szokások.

— A székelőföldön. —

A kis Jézuska ünnepét minden keresztény népek között a legszebb ünnepnek tartják, hanem az ünnepi szokások minden vidéken, sőt az egyes falvakban is eltérők. Ez alkalommal a székelőföldről jegyzek föl néhány szokást.

Két-három héttel karácsony előtt eljárnak kántor uramhoz, ki betanítja a betlehemeseket. Közbe elkészül a deszkaoldalú láda, mit Betlehemnek hívnak és benne látható jászolban a kicsi Jézuska. A jászol meg az állatok leggyakrabban esérépből készülnek a fazekasnál, sőt az ügyes kezű fazekasok megpróbálkoznak a kis Jézuska és a pásztorok esérépfarmájával, mi legtöbbször sikerül.

A székelőföldi betlehemesek tehát nem papírból készítenek alakjaikat, hanem esérépből. Legkevesebb ötven járnak. De ez nagyon szegényes csoport. Tíz-tizenöt suhancz is jár egy Betlehemmel. Ritka dolog, hogy ne bocsássák be a tisztességes szülők gyermekeit, sőt örömmel fogadják az előljáró hirnököt csilingelő csemettyüjével.

Kivül a kapuban bevárja pajtásait, aztán tovább megy egy házzal. Az is érdekes székelőföldön, hogy karácsony szombat estéje előtt nem szabad megindulni. Nem úgy, miként a fővárosban, hogy egy héttel előbb koldulnak az arzátlan suhanczok. Ott megtiszteltetés a hová bemenni. S a közös perselybe gyűlő pénz sem megy hopszára, hanem a kántor uram megajándékozta belőle a fiukat, míg a többi jótékony ezétra esik. Az énekek és beszédek igen hasonlítanak egymáshoz ország-szerte, de két, három hangon is szoktak énekelni, a hol fiatal, buzgó kántor vagyon.

A betlehemesek csak karácsony szombatján estétől az ünnep másodnapján éjjelig járnak. Legtöbb háznál a család mindenik tagja együtt énekel a szent éneket a betlehemesekkel. A kis gyerekek letérdelnek a Jézuska születéshelye körül és olyan szép, olyan megható dolog ez falun, míg nagyvárosban koldulásra alacsonyítják le a kicsi Jézuska ünnepének legszebb szokását: a Betlehem-hordozást.

Szittyá.

Képeinkhez.

A szegények karácsonya. Szent karácsony napja legkedveltebb ünnepe az embereknek, kiesinynek, nagynak, gazdagnak, szegénynek egyaránt. Boldog karácsonyról álmodik a gyermek hetekkel a nagy nap előtt, látja álmában a kisdéd Jézust, a mint angyalaitól övezve beszáll a gyermekszobába, hozván magával a karácsonyfát teli gyümölcsessel, édességekkel és tengernyi sok játékkal. Az álom aztán valóra válik karácsony éjjelén. Legalább a jobbmódu házak födele alatt. De a szegények karácsonya, az aztán igazán csak álomkép marad... Mert hiába élnek a jótékony angyalok a földön, jöttévké kezük nem érhet el minden viskóba, hol igazán csak álom marad a gyermek által álmodott karácsonyi kép. Mai szép képünk ilyen valóra nem vált álmodt örökít meg. A nyomorban, szükségben szenvedő család elfogyasztván száraz estebédjét, álomra hajtja fejét. Apa, anya, gyermekek egyről álmodnak: a kisdéd Jézusról, aki elhozza nekik a karácsonyi ajándékot. Oh, bár ez az álom valóra válna minden szegény hajlékban szent karácsony hajnalára!

Téli tájék. Deczember apó megrázza kopott vén subáját: fehér hóleppel fedi be a tájat. A vén kópé a maga munkájának tudja be mindezt, pedig azok a mocskos barna föllegek az égbolton, ezek nyitották ki pehelypárnáik esücskéit és vakító fehér hólepedővel takarták be a földet. Deczember apus tehát csak a hideget hozta fakó subája alatt. No de jól van ez úgy is; hó borít mindent, az őszi vetést, a hideg őszi szelek által porrá őrölt szántást, befödte a rét gyenge gyepszőnyegét, hogy tavaszra kelve annyi jó illatos szénát teremhessen. Hóba borult téli tájékat ábrázol mai képünk.

Számrejtvény.

1, 2, 3, 4, 5, 6.	Homályosnak ellentéte;
7, 8.	Kutyának egy rövid neve;
9, 10, 11, 20, 12, 13.	Neve ez egy félszigetnek;
16, 17, 18.	Vesztglő ragként ismernek;
19, 22, 21, 23.	Arad megyei szép város;
14, 15, 34, 35, 32, 40, 28.	Hangszer vagyok hangom bájos;
24, 25, 26, 27.	Jó melléknév közép foka;
39, 38, 37, 11, 46.	Zalának egyik faluja;
33, 30, 41, 21.	Főleg urak kedvelik ezt;
29, 31.	Sebtiben írjuk ide ezt:
1—41.	Egy böles mondat im látjuk mi —
	Jó régen írta Petőfi.

A megfejtők között egy regénykötetet fogunk kisorsolni.
Megfejtési határidő: január 2.

Lapunk 50. számában közölt számrejtvény megfejtése:

„Szegény Bardoczné.” Irta: Péterfy Tamás.

Helyesen fejtették meg: Tornay Adél, Nagy Ibolyka, Hadrik Emilné, Kiss Ella, Navreetski József, Jancsik Pál, Mikolay Gáspár, Krisztinus Lajos, Baráth János.

A sorshuzásnál Baráth János ur (Alsó-Szagony) neve jött ki elsőnek, kinek a kifizető jutalomdíj gyanánt Tolnai Lajos „A grófné ura” cz. regényét küldöttük meg.

LEVELES-SZEKRÉNY.

H. J. urnak. Vasuti lokomotív kezelői képzést a m. kir. államvasutaknál lehet tenni. Előbb azonban el kell végezni a fűtő- és gépkezelői tanfolyamot, mely Budapesten tartatik. Legezészerűbb, ha a bővebb részletek végett a legközelebbi vasuti osztálymérnökséghez fordul. Tessék a legközelebbi állomáson az állomásfőnök úrtól megkérdezni az osztálymérnökség címét és írjon oda egész bátran. — **Simon András** urnak. A mostoha anya által használt, de az Ön édes atyja és édes anyja nevére írt ház és szőlő visszaszolgáltatása végett, ha azok használata nincs mostoha anya részére szerződésileg kikötve a legközelebbi törvénytörvényességhez forduljon keresetével. Ez azonban csak ügyvéd útján lehetséges, forduljon tehát egy megbízható ügyvédhez, az majd nyelbe íti a dolgot. — **Varga József** urnak. Tojás termelésre legjobb a plimut és langszán tyúk. De a magyar tyúk is jó, ha plimut vagy langszán kakasokat használ közvetzésre, a m. kir. állomáson mai számunkban írunk egy közleményt. Plimutok, langszánok, valamint emdeni hulk beszerzése végett forduljon Hreblay Emil m. kir. állományosztályi felügyelő urhoz az állami mint a baromfi-telep vezetőjéhez Gödöllőre. — **Dara József** urnak. 1. A 48-as honvéd nyugdíja folyósítása végett forduljon a nagyméltóságú belügyminiszteriumhoz Budapesten. 2. Az emlitett telepítésről mit sem tudunk, legjobb, ha az apatiné m. kir. tisztartó-ságához fordul kérésével. — **Lázár József** urnak. Vizimatonna bizony nem kap törlesztéses kölcsönt, legfeljebb az ottani vidékbeli pénzügyintézetnél. Tehermentes áldártektra igen. Különböztet most a pénzügyintézetek oly rosszak és nehezek, hogy az ilyen hitelek drágák és néha szerezhetők meg. — **Horváth Kálmán** urnak. Ha a szövetségi kezdetet megtudják alakítani, azonnal esatalkozzunk az országos központi hitelszövetkezethez, mert ebből Önöknek csak előnyük származik. A tagsági részlegük magasabbnak kell lennie 20—25 koronának, de ez heti 20 filléres részletekben is befizethető. Alapszabály mintát kapnak az országos központi hitelszövetkeztől, mely az alakulás minden módjaitára is ad felvilágosítást és az alakításra szakemberét is kiküldi, csak egyenesen hozzá forduljanak Budapest IV., Kaplony utca. Mit pároszór megírtuk, hogy „Leveles-szekrényben” minden előzetes szívesen adunk utbaigazítást minden kérdésben. — **M. A.** urnak. Cím: Gazdák Biztosító Szövetkezete, Budapest, Fülöp-ut 25. A szövetkezet már megalakult. **F. K.** urnak. Ha a nemzeti zenédébe nem vették fel, a zeneakadémia annál kevésbé veszik fel, mert oda már nagyobb előképzettség kell s ingyen hely kezdetben sem lehet nyerni. Tessék megpróbálni ügyével Szentessy Béla urhoz fordulni (Buda, I. Verbőczy-utca 12.) aki mint maga is ebben a dologban foglalkozó, megmondja, mi a legolcsóbb módja itt a zenetanításnak.

Kiadóhivatali figyelmeztetés **Palánki József** ur előfizetése 1900. október 31-én jár le. — **Id. Hajdu István** ur előfizetése 1900. szeptember 30-án jár le. — **Kovács János, Horváth Mihály, Ulrich József** urak előfizetése 1900. április 30-án jár le. — **Ballai József, Gáspár Ezekias, Heegn Károly, Határ Károly, Nedeczky Flóris, Pásztor Pál, Balázs**

János, Csányi Máttyás, L. Kismándor István, Primisz Beke István urak előfizetése 1900. május 31-én jár le. — **N. S. Malyi, R. I. Poroszló**, Osztályorsjegyüket nem huzták ki.

Budapesti piaczi árak.

Budapest, december hó 22. é.

Gabona. (Árak métermázsánként értendők.) **Buza** 76—81 kg **iszavidéki** 7.60 frttól 8.30 frtig, **pestvidéki** 7.55 frttól 8.25 frtig, **éhermegyei** 7.50 frttól 8.30 frtig, **bácsai** 7.50 frttól 7.75 frtig **bánsági** 7.00 frttól 8.25 frtig.

Rizs 70—72 kg. 6.05 frttól 6.30 frtig.

Árpa: **takarmánynak** 60—62 kg. 5.70 forinttól 5.80 frtig **getni való** 62—64 kg. 5.40 frttól 5.60 frtig, **sörfőzdei** 64—66 kg. 6.25 frttól 6.50 frtig.

Zab 39—41 kg. 5.35 frttól 5.45 frtig.

Tejgeri 78—82 kg. 4.60 frttól 4.85 frtig.

Liszt ára 100 kg.-ként.

Sz.	0	1	2	3	4	5	6	7	8
	13.30	12.70	12.10	11.40	11.10	10.80	10.20	8.70	6.00

Buzakorpa, finom 4.30, durva 4.20 frt. z. ákkal együtt.

Egyéb magvak: **mák** 25—30 frt; **zab** fehér nagyszemű 6.00—7.50 frt, **apró** 6—7.00 frt, **tarka** 6—6.40 frt, **lenese** 7—9 frt, **borsó** héjas 4.00—5.00 forint, **köles** 5.30—5.80 frt, **kendermag** 11.50—12.00 frt, **repce** 11.50—12.85 frt. **lőhere** 42—52 frt mm.-ként.

Takarmányvasár. **Régi szén** 2.10—3.00 frt, **muhar** 2.00—2.80 frt, **rint,** **szuszalma** 1.30—1.70 frt, **alomszalma** 1.10—1.30 frt.

Juhvasár: **hízalt úri páronként** 14.00—20.00 frt, **feljavított juh** 00—00 frt, **kiverő juh** 96.00—11.20 frt, **kecske** 13—15 frt.

Sertésvasár. (Kőbánya) 100 kgr.-kint élőszulyban 4% és 45 kgr. levonás az életre. **Elsőrendű** 300—380 kgr. nehéz sertésért 50—51 frt., **vidéki sertés** könnyű páronként 250 kilóig 49—50 frt. — **Szalonna** 56—62.

Märhavasár fizetnek páronként: **elsőrendű jármos ökörér** 350—380 frtig; **középmínőségű** 300—340 frtig; **gyenge minőségű** 260—270 frtig; **hízott magyar és tarka ökör** jobb minőségű mm.-ként élőszulyban 31—34 frtig, **hízott magyar és tarka ökör** közepminőségű 27—30 frtig. **Fejős tehén,** magyarfajt 20—32 forintig, **tarka** 20—32 frtig mm.-ként. **Élő borju** 1 kgr. élőszulyért fizetnek minőség szerint 35—46 krt. **Vágott borju** 1 kgr. hússúlyért fizetnek 52—56 kr.

Budapesti központi vásárcsarnok árai.

Baromfivásár. Tyúk páronként 1.20—1.30, **csirke** 0.60—0.70 **tejvaj** 1.70—2.00 frtig, **pulyka** 3.50—4.50 frtig. **Tojás.** 1 láda 45.00—47.00 frtig, **meszes** 37—38 frtig, **teajtojás** 100 drb 4.50—4.60. **Tejtermékek.** **Teavaj** 1—1.25 frt, **főzővaj** 60-70 kr., **turó** 8—12 kr. kgr.-kint.

Zöldség. **Sárgarépa** 100 kötés frt 0.40—0.50, 1 mmázsa 2.50—3.00, **Petrezselyem** 100 kötés 7.00—8.00, 1 mmázsa 3.00—4.00, **zeller** 100 drb 0.80—1.20, **karalábé** 0.60—0.80, **vöröshagyma** 100 köt. 0.50—0.80, 1 mmázsa 4.30—4.50, **foghagyma** 100 köt. 0.90—0.00, 1 mmázsa 16.00—20.—, **vörösrépa** 100 drb 0.70—1.20, **fehértarépa,** **fejéskáposzta** 7.00—10.00, **kelkáposzta** 100 darab 1.50—3.00, **vörös káposzta** 7.00—10.00, **fejessaláta** 1.20—2.00, **kötött saláta** 1.40—1.20, **burgonya,** **rózsa,** 1 mmázsa 2.20—2.60, **sárga** 2.50—2.60.

ELSŐRANGU HAZAI GYÁRTMÁNY.

Pontos cím:

ELSŐ MAGYAR GAZDASÁGI GÉPGYÁR
részvénytársulat
BUDAPESTEN.

Magyarország legnagyobb és egyedüli **gazdasági gépgyára,** mely a gazdálkodáshoz szükséges **összes gazdasági gépeket gyártja.**

Rendelések megtétele előtt kérjük minden szakbavágó kérdéssel bizalommal hozzánk fordulni.

RÉSZLETES ÁRJEGYZÉKKEL és szakszerű felvilágosítással díjmentesen szolgálunk.

Szecsavagok **Morzsolók**

Magyar kölcsönös állatbiztosítás mint szövetkezet

Budapest, VII., Ferencz-körút 30. szám.

BIZTOSÍTÁSOKAT ELFOGAD:

LOVAK ÉS SZARVASMARHÁK elhullása következtében beállott káresetek megtérítésére.

Kártérítési igénye fennáll:

ha közönséges és járványos betegségekben, vagy baleset folytán pusztul el az állat, — továbbá ha a szövetkezet kényszer-vágást kénytelen elrendelni.

A díjak rendkívül mérsékeltek.

Az intézet élén állanak: Báró Sztojanovits György földbirtokos, elnök, báró Ambrózy Gyula földbirtokos, gróf Bethlen Balázs es. és kir. kamarás, országgy. képviselő, földbirtokos, dr. Bély László országgy. képviselő, földbirtokos, Chernel György es. és kir. kamarás, országgy. képviselő, földbirtokos, báró Jósika Gábor es. és kir. kamarás, országgy. képviselő, földbirtokos, gróf Korniss Károly főrendiházi tag, földbirtokos, báró Nyáry Béla es. és kir. kamarás, földbirtokos, gróf Ráday Gedeon földbirtokos, dr. Simay Aladár a „Magyar agrár és járadékbank r.-t.” gazdasági tanácsosa, dr. Tetétleni Ármin ügyvéd, Tahy István es. és kir. kamarás, a pesti gazdasági egyesület alelnöke, földbirtokos, Zalesky Jenő földbirtokos, dr. Pajor Ignác földbirtokos, intézeti vezérigazgató, igazgatósági tagok.

Felvilágosítással szívesen szolgál az igazgatóság és a vidéki ügynökségek.

1898. évi forgalom: 26,239 bál.

Felhívjuk a t. cz. gazdaközönség figyelmét a budapesti gyapju-aukeziókra

melyek az év folyamán több sorozatban, nevezetesen július és szeptember hónapokban tartatnak meg.

Az aukeziókra felküldött és „Gyapjuárverési vállalat Budapest, Dunaparti teherpályaudvar” címzett gyapjuküldemények a M. A. V. összes vonalain tetemes díjkezdményben, valamint ingyen raktározásban részesülnek.

Bejelentéseket elfogad és mindennemű felvilágosítással szolgál:

HELLER M. S Társa

Budapest, V., Erzsébet-tér 13. sz.

Készpénz kölcsön

földbirtokokra és házakra

a valódi becsérték háromnegyed részéig
20—60 évi törlesztésre. Birtokos fölmondhat
bármikor, pénzintézet ellenben nem.

Lebonyolítás 14 nap alatt.

Konvertálás bélyeg- és illetékmentes.

Semmi előleges költség.

Beküldendő csakis telekkönyvi kivonat és kataszteri
birtokiv-másolat.

Ingtalan- és Jelzálog-Forgalmi-Intézet,
Budapest, VI., Váci-körút 39.

A hatóságok és a legtekintélyesebb földbirtokosok által is ajánlott intézetünk tíz évi fennállása óta 50,000,000 franyi kölcsönt szavaztatott meg.

Kurcz Lipót és Társa

photoceinkografiai műintézete

BUDAPEST, VIII., Szentkirály-utcza 13.

Készíti:

mindennemű nyomtatványhoz szükségelt

Clichéket

Chemigrafia, chromotypia, photo-, (auto)-
typia, fametszet stb. útján.

Térképek, tervezetek, alaprajzok

photolithografailag legszebben és legolcsóbban sokszorosítottak.

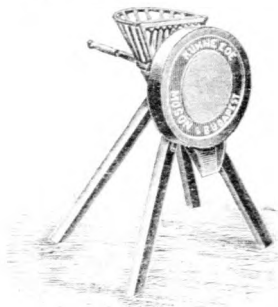
Vidéki megrendelések pontosan és jutányosan eszközöltetnek.

KÜHNE E. gazdasági gépgyára MOSONBAN.

Alakult 1856.

A beálló téli időnyre ajánlja legjobb rendszerű és leggondosabb kivitelű:

Alakult 1856

Szecsavágóit, répvágóit, daráló gépeit,

eredeti

angol „Rapid“ daralók erőhajtásra,

kukoricza-morzsolóit, takarmányfüllesztőit,

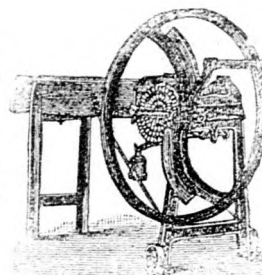
A cég ajánkozik

teljes takarmánykamra berendezések

tervezésére és eszközlésére.

FORAKTÁR: Budapest, VI., Váci-körút 57 a.

Részletes árjegyzékek rendelkezésre állanak.

== Hatodik évfolyam. ==

Egy magyar ember sem nélkülözheti a legolesőbb és legjobb magyar heti ujságot, a

„FÜGGETLEN UJSÁG“

politikai és mezőgazdasági képes hetilapot,

a „Magyar Gazdaszövetség“

népies közlönyét.

Földbirtokosok, bérlők, gazdatisztek, kisgazdák, iparosok és magánzók egyaránt haszonnal és élvezettel olvashatják

a „FÜGGETLEN UJSÁG“-ot,

a magyar nép igaz barátját.

Előfizetési ára: Egy évre 6 korona. Félévre 3 korona.

Politikai iránya a mezőgazdaság érdekeiért küzd, gazdasági cikkei a folytonos tökéletesedésre adnak utmutatást, szépirodalmi közleményei a sziv nemesítésén, az elme szórakoztatásán kívül, a valódi magyar nemzeti szellemnek és vallásos irányynak istápolását és terjesztését tüzték ki feladatuknak.

A „FÜGGETLEN UJSÁG“-ot a legelső magyar írók írják.

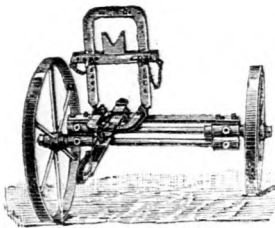
Szépirodalmi részének munkatársai: Bársony István, Buday Barnabás, Gerley Szevér, Hegedüs András, Móra István, Péterffy Tamás, Petrus Jenő, Pósa Lajos, Rexa Dezső, dr. Szilárd Ferencz, Szilassy Cézár. Lapunk gazdasági részének munkatársai: Baly Kálmán, urad. kasznár, dr. Bernát István, közgazdasági író, Czajlik István, földmives isk. igazgató, Cserhádi Sándor, gazdasági akad. tanár, Hajdu István, urad. kasznár, Hosszu Albert, földmiv. isk. tanár, Hreblay Emil, m. kir. állattenyésztési felügyelő, Jankó Szilárd, Jeszenszky Pál, orsz. magy. gazd. egyet. titkár, Kerpely Kálmán, gazd. tanintézet. tanár, Löcherer Andor, közgazd. író, Monostori Károly, állatorvosi akad. tanár, Praznovszky Ágost, urad. kasznár, Kovara Frigyes, urad. igazgató, Rubinek Gyula, országos magyar gazd. egyes. titkár, K. Ruffy Pál, uradalmi főtiszt, Sporzon Pál, gazdasági tanint. tanár, Száhlender Gyula, urad. építészet. intéz. Szalay János, m. kir. állattenyésztési felügyelő, Szilassy Zoltán, orsz. magy. gazd. egyes. titkár, Stankovics János, gazd. tanint. tanár, Vasadi Balogh Lajos, lelkész, közg. író, Wimmer Károly, a „Borászati Lapok“ v. t. szerkesztője.

A „Független Ujság“ képeit a legelső magyar művészek készítik.

Levélzsekrényében minden kérdésre megbízhatóan és pontosan válaszol.

A „Független Ujság“ olcsóságával (egész évre 6 korona félévre 3 koron) a főleg a szerényebb viszonyúak igényeinek felel meg, de a legkényesebb igényeket is kielégíti.

Előfizetési pénzek a kiadóhivatalba, (Bpest, IX., Üllői-ut 25. Köztelek) küldendők.

Az 1890. évi szegedi mezőgazdasági kiállításon „új és figyelemre méltó” jelzővel kitüntetve.

Szab. kéttangelyű „Bóni” eketaliga.

!! Legújabb szerkezet!!

Tartós, szilárd, nem kopik, nem dől, domboldalon nem farol, az ekét egyenletesen vezeti, kenése folytonos és gazdaságos, kevés vonóerőt igényel.

Pillanat alatt állítható!

Megrendelhető:

Nyirbátorban: Mandel Eduárd és társainál.

Budapesten: A Magyar Mezőgazdák Szövetkezeténél
Alkotmány-utca 31. szám.)

Bächer és Melichar cégnél (VI. Nagymező-utca 68.)

➔ Más rendszerű vas-eketaligákat átalakításra elvállalunk. ➔

A budapesti marhavásártéri vásár-pénztár
részvénytársaság:

szarvasmarha, borju, juh, kecske,
bárány és sertések

bizományi eladásával

foglalkozik.

A bizományba küldött állatokat — kísérő nélkül lehet feladni.
A tulajdonosnak az eladásnál nem szükséges jelen lenni.
A feladott állatokra a feladási-vevény ellenében megfelelő

előleget nyújt

hatóságilag megállapított kamatláb mellett.

Vasuti küldemények ezimzendők:

Vásárpénztár, Budapest, Ferencváros.

Levél-, sürgöny, telefonczím: „Vásárpénztár—Budapest.”

ALFA SEPARATOR (RÉSZVÉNY-²⁰
TÁRSASÁG
ezelőtt PFANHAUSER AG.
ALFA-SEPARATOROK (LEFÖLŐZŐ-GÉPEK)
MINDENMŰ TEJGAZDASÁGI ESZKÖZÖK.
Tejgazdasági telepek teljes felszerelése.
* **BUDAPEST** *
VII. ERZSÉBET-KÖRÚT 45.
(ROYAL SZÁLLODA)

Gabonáinkat Vetőmagvak

értékesítsük a

legelőnyösebb beszerzése és értékesítése

Magyar Mezőgazdák Szövetkezeténél, Budapest, V. ker., Alkotmány-utca 31. szám.

➔ **Szuperfoszfát,** ➔

chilisalétrom, kénsavas-káli, kénsavas-ammon

és egyéb műtrágyaféléket, továbbá

I^a rézgálicz 98—99%

jegecsekben és őrölve, valamint egyéb permetező anyagokat legjutányosabban ajánl a

„HUNGÁRIA”

műtrágya, kénsav és vegyi-ipar részvénytársaság

BUDAPEST, VÁCZI-KÖRÚT 21.

„Patria” rovatban és nyomtatott részvénytársaság, Budapest, Köztelök.)